

Dere edilmeyen evrak
iade edilmez

Türkiye

Mekale ve i'lanlar Ankarada
"HİLÂLİAHMER MECMUASI,
müdürlüğüne gönderilmelidir.

Hilâliahmer Mecmuası

Her ayın on beşinde Merkezi Umumi tarafından neşr olunur

Senelik abonesi bir liradır

Telefon numerosu 1255

Cemiyeti akvam misakinin 16 inci maddesinin tatbiki

ve

Harp taabloka vaz'ı takdirinde salibiahmerin hizmet ve vazifesi. (1)

F İ H R İ S T

Medhal : 1928 senesi Beynelmilel XII inci konferansta Beynelmilel salibiahmer komitesine verilen vekâlet (sahife No. 1039)

1 — Vekâletin menşei ve hududu.

2 — Salibiahmerin Cemiyeti Akvam icraatı askeriyesi esnasındaki hizmet ve vazifesi.

Salibiahmerin abloka halindeki hizmet ve vazifesi :

BİRİNCİ KISIM : *Salibiahmerin harp zamanında abloka halindeki hizmet ve vazifesi.*

I — *Harp zamanındaki bahri abloka : « Klasik » abloka ve uzak mesafede abloka.*

II — *1921 Danimarka ve İsveç Salibiahmeri teklifinin 1928 de tekrarı ve 1928 Bulgar teklifi.*

(1) — XIV üncü Beynelmilel Salibiahmer Konfrasında Salibiahmer Komitesinin raporu makamında takdim kılınacak olan zirdeki mutalâat, Beynelmilel Salibiahmer Komitesi kâtiplerinden hukuk me'zunu Sidney'li H. BROWN tarafından kaleme alınmıştır.

III — *Bu tekliflerin münakaşası.*

IV — *Muavenetin vüs'at ve şumulü hakkında mülâhazat.*

İKİNCİ KISIM: — *Nakzı aht eden bir devlete karşı 16 ıncı maddede mezkûr tedabiri iktisadiyenin tatbiki taktirinde Salibiahmerin hizmet ve vazifesi.*

I — *Ahitnamenin 16 ıncı maddesinde mezkûr mukarreratın tahdidi.*

II — *Mukarreratı iktisadiyye.*

III — *Münasebatı insaniyetkârane.*

1 — *Salibiahmerin müdahalesinden maksat ve gaye,*

2 *Fîil ve tatbika vaz' imkânı amelisi,*

3 — *Suveri icraiyye.*

IV — *Nakzı aht eden devletin fîil ve hareketlerinden mutazarır olan memlekete karşı Salibiahmerin hizmet ve vazifesi*

Medhal

1925 Senesi beynelmilel XII inci Konfranstaki beynemilel Salibiahmer Komitesine verilen vekâlet

1 — *Vekâletin hududu* — XII inci Konfransın 9 Teşrinievvel 925 teki umumi içtimasında reis mösyö GÜSTAV ADOR Beynelmîlel Salibiahmer Komitesi namına atideki mukarreratı arz ve teklif etti.

XII inci konferans Cemiyet âzası devletlerin bu nevi bir muhasemede görecekları vazifeyi tayin ve tahsis etmeksizin müctemian icraatta bulunmalarını zikr ve ityan eden Cemiyeti Akvam misakının 16 ıncı maddesinin mefaddını nazarı teemmüle alarak:

Beynelmîlel Salibiahmer komitesinin bir ehli hibre komisyonunun yardımıle muttefikân zirdeki hususatın tetkik ve mutalaa ile mükellef kılar:

1 — Salibiahmerin Cemiyeti Akvam icraatı askeriyyesi esnasındaki hizmet ve vazifesi.

2 — Nakzı aht eden devlete karşı abloka vaz'î halinde Salibiahmerin hizmet ve vazifesi ve bu tetkik ve mutalaa neticesinin Beynelmîlel Salibiahmer XIII üncü Konfransının bir müzakeresine esas teşkil etmesi temennisini ızhâr eder.

Bu teklif reye vaz' olunarak bila münakaşa kabul olundu. Teklifi mezkûr XIII üncü Salibiahmer konfransının onuncu mukarreratını temsil etmekte idi. (1)

Bize arz ve tevdi kılınan mevzuun esasını mutalaa ve tetkik etmeden evvel işbu raporun hudutlarını tesbit ve XII inci konferansın Beynelmîlel Salibiahmer komitesine tevdi eylediği vekâlet ile ne ifade ve murat ettiğini istinbat etmek icap eder.

(1) — 1925 senesi 7 teşrinievvelden 10 teşrinievvel'e kadar Cinevrede in'ikat eden XII inci Beynelmîlel Salibiahmer Konfransı fezlekesi sahife 71.

Bizi bu hususta tenvir edecek XII inci Konferansın fezlekeleri olmayup daha ziyade «Cemiyeti akvam misakının 16 ıncı maddesinin mefaddını nazarı teemmüle alarak» suretinde yazılı olan « Cemiyet azası devletlerin bu nevi bir muhasamede de görecekleri vazî'eyi tayin ve tahsis etmeksizin muçtemian icraatta bulunmalarını zikr ve ityan eden » onuncu mukarreratın bizzat metni aslisidir. O halde aşağıda bize tevdi kılınan meseleye temas ettiğimiz sırada Cemiyeti Akvamın 1921 deki 11 inci içtimainda kabul edilen mukarreratın fiil ve icrası mahiyetinde olan misakın 16 ncı maddesinin metninin tedkiki mevzuubahs olmaktadır. Salibiahmer, misakın 16 ıncı maddesinin ihdas ettiği işbu vaziiyeti cedide üzerine mustakil ve münferit devletler arasındaki harpler esnasında uhdesine terettüp edenlerden tamamile farklı olması lazım gelen hal ve vaziiyetini ve imkânı icraat ve hareketini bizzarur teemmül ve mülâhazaya mecburdur.

Kellog misakının imzasile ihdas olunan vaziiyeti cedide her ne kadar Cemiyeti Akvami bu bapta hüküm ve karar itası luzumundan vareste kılmakta ise de bununla beraber 16 ıncı maddeyi tamamile hükümden sakıt addetmemektedir. [1] Binaberin Salibiahmerin bilcümle vaz'ıyyatı muhtemeleyi ve hatta gayri müm-kün olanları bile kâle alması an'anası muktaziyyatından olduğundan Cemiyeti Akvam misakını da nazarı itibare almaması kabil değildir.

2 — Salibiahmerin Cemiyeti Akvam icraatı askeriyyesi esnasındaki hizmet ve vazifesi.

Salibiahmerin Cemiyeti Akvamın muhtemel bir icraatı askeriyyesi esnasındaki hizmet ve vazifesinin mümkün olduğu kadar mücmel bir surette tetkikine gelelim.

El'an mer'i olan 1919 senesi 16 ıncı maddesinin metni ber vechi atidir:

12,13 ve 15 inci maddelerdeki taahhudat hilafında olarak Cemiyet azasından biri harba müracaat eylediği takdirde azayı müşarün ileyh bilfiil Cemiyetin diğer bütün azalarına karşı fi'li harbi irtikâp etmiş ad ve telakkı olunur. Âzayı müşarün ileyhim derakap bununla bilcümle munasebatı ticariyye ve maliyyeyi kat' ve kendi millettaşlarıyla misakı hozan devlet tebeası arasındaki nisbet ve alakayı men' etmeği ve bu devlet tebaasile cemiyet azasından olan ve ya olmayan diğer bilcümle Hükümetler arasındaki ihtilâtı ticarî ve malî ve ya şahsiyeye nihayet vedirirler.

[1] 1930 senesinde Cinevre'de imza olunan (Cemiyeti Akvam ve Kellog) namlarındaki her iki misakı hem ahenk kılmak için teskil kılınan ehli hibre komisyonu 16 ıncı maddenin metni hazırında Kellog misakile tezat teşkil edecek bir şey görmediğinden maddei mezkûre metninin idamesini teklif etmiştir.

Bu halde Meclis, alâkadar muhtelif hükûmetlere kuvvei askeriyye, bahriyye ve havaiyyelerile Cemiyet âzalarının halen Cemiyetin taahhûdatına riayet ettirmeğe mahsus olan kuvvei musallahasına yardım etmelerini tavsiye mecburiyetinde bulunur.

Cemiyet azaları bundan mada bu madde mucibince ittihaz edilecek tedabiri iktisadiyye ve maliyyenin tathikından tevellüt edecek zayıat ve mahazirin haddi asgarî dereceye tenzili zımnında yekdiğerine müteakabil yardım ve muavenette bulunmağı diriğ etmeyeceklerdir. Keza mısakı bozan devlet tarafından kendilerinden birine tevcih edilecek bilcümle tedabiri hususiyeye müşarun ileyhın mukavemet edebilmesi hususunda müteakabil muavenet ve muzaherette bulunacaklardır. Müşarün ileyhim Cemiyetin taahhûdatına riayet ettirmek üzere icap edecek icraatı müşterekeye müşareket eden bilcümle cemiyet âzası kuvvetlerinin kendi arazilerinden mururunu teshil zımnında tedabiri lâzime ittihaz edeceklerdir.

Misaktan münbais taahhudattan birini nakz etmiş olmağla muttelim her âza cemiyetten ihraç olunabilir. İhraç keyfiyyetine mecliste temsil edilen diğerk bilcümle cemiyet azalarının reyleriyle karar verilir.

Birinci fıkranın ilk cümlesine avdet edelim; burada eğer cemiyeti Akvam âzasından biri 12, 13 ve 15 inci maddelerdeki taahhudatı hilâfına harba muracaat ettiğit takdirde müşarün ileyh cemiyetin diğerk bilcümle âzalarile bilfiil fi'li harbi irtikâp etmiş ad ve telekkı olunur, deniliyor. Bu halde hukuku beynelmilede fi'li harp ile hali harbin tefriki icap eder. Bu gün tercih olunan fikir ve telekkıye göre misakı bozan bir devlete karşı 16 inci maddede mezkûr askerî hüküm ve mukarreratın tatbiki bir halı harp ihdas etmemektedir. Bu fikre nazaran Cemiyeti Akvamın askeri bir icraatta bulunması daha ziyade mutemerrit bir devlete karşı sulhun iade ve tesisi zımnında icra edilmiş bir tetbiri inzibatıye müşabehet arz etmektedir.

Cemiyeti Akvam kâtibi umumisi 17 Mayıs 1927 tarihli raporunda bilhassa teşrii noktai nazardan iki devlet arasında hali harbin mevcudıyyeti müşarun ileyhimin fiil ve harekâtına değıl kast ve niyyetlerine tabi olduğunu yazmaktadır. Müşarün ileyh şu suretle ifadesine devam etmektedir : Tedabiri zecriyyenin tabiat ve mahıyyeti ne olursa olsun bunların fiil ve harekâtını ıslâha mecburiyyet his eden düveli salisenin hareketi binnefsi icrayı harp ediyormuş gibi hareket etse dahi hali harp teşkil etmez.

Aldığımız vekâletin tefsiri zımnında bizi burada alâkadar edecek cemiyet, manasının bütün şumulile askerî bir icraat dahi mevzuubahs olsa, Cinevre mukavelenamesinin kabili tatbik bulunmasıdır. Cinevre mukavelenamesinin adeni tatbiki kabahatlı bir devlete karşı aslâ bir mukabelei bilmisil veya tedabir bir ce-

zayı teşkil edemez; bu ezher cihet vacibirriaye hukuku harbiyyenin asgarı bir derecesidir.

Bınaberin Cemiyeti Akvamın bulunduğu bir icraatı askeriyyede Salibiahmerin faaliyeti binnefis muhabere zamanundakinin tamamıyla aynı olacaktır. Ve binaen aleyh bu mevzu' hakkında bir rapor takdimine mahal yoktur, biz yalnız XIVüncü konferansın bu hususu tasdik ve teyit etmesini teklif ile iktifa edeceğiz.

Abloka halinde salibiahmerin hizmet ve vazifesi :

Abloka halinde Salibiahmerin hizmet ve vazifesi

Mülâhazatı umumiyye — Bizim burada tetkik edeceğimiz mevzu, misakı bozan bir devlete karşı Cemiyeti Akvamın 16 ıncı maddeyi tatbikan vazedeceği abloka ile bu maddenin tatbiki takdirinde Salibiahmerin hizmet ve vazifesinin neden ibaret olacağı keyfiyettir. Şimdiye kadar Cemiyeti akvamın bir devleti hususiyeye karşı tedabiri zecriyyeye muracaata asla mecburiyyet hissetmediği cihetle bunun mutalâası o nisbette müşkil ve düşvardır. Şunu da ilave edelim ki zikri sebkât eden beynelmilel abloka komisyonu henüz mesaisini temamile ikmal edememiştir. Binaen aleyh biz burada derpiş ve tasavvur olunacak efkâra temamile ve kat'iyetle bigâne olduğumuz gibi bunun nesuretle tatbiki mutasavvur olduğundan bihaber bulunmaktayız. Hatta bunun tatbik olunabilmesi umdei esasiyyesi ve mevkii fi'le konabilmesi mümkün olup olamayacağı dahi cai tereddüttür.

Maamafih tecavuza maruz bir memlekete halen yardım etmek icabı mevzuubahs olduğu taktirde müteceviz devlete karşı bazı tedabiri iktisadiyye ittihazından içtinap kabil olamayacaktır. Binaen aleyh Cemiyeti Akvamın abloka icrası imkânı na kabili inkâr olup 16ıncı madde daima misakın eczai mütemmimesinden bulunmakta olduğundan Salibiahmer maddei mezkûrenin tatbiki taktirinde kendisi için tahaddüs edecek vaziyeti tetkik etmek mecburiyyeti karşısında bulunmaktadır.

İşbu rapor bu husustaki munakaşata bir esas teşkilinden gayri bir şey istihdaf etmediği cihetle biz burada mümkün mertebe meseleyi hal ve kararı kat'itasından içtinap ederek daha ziyade konferansın ittihazı mukarrerat etmesine medar olmak üzere muhtelif efkârı karşılaştırmaya ve kabulü mümkün tariki halleri irae etmeğe çalışacağız.

Misakı bozan bir hükümetin ablokasile (madde - 16) harpte alelade abloka — Misakın 16 ıncı maddesinin tatbiki halinde Salibiahmerin hizmet ve vazifesi meselesi bizzarur daha umumî olarak Salibiahmeri esnai harpte alelade abloka halindeki hizmet ve vazifesi meselesini ihdas eder. Bu ablokanın her iki türlüünün de her ne kadar teşrit değilse de tarihi olarak yektigerine o derece irtibat ve alâkası vardır ki gerek 1909 Londıra beyanatındaki

kavait ve talimatı dairesinde kılâsik birabloka olsun ve gerekse 1914 ten 1918 e kadar tatbik ve icra edildiği veçhile *uzak mesafedenabloka* olsun bahri muharebatta mevzu' aleladeabloka halinde Salibiahmerin ifa edeceği hizmet ve vazife meselesine temas edilmeksizin beynelmilel XII nci konferansın bize tevdi' ettiği vekâletin (mandat) mutalâası kesbi mûskilât eder. Bahusus Cemiyyeti Akvamın vazedeceğiabloka misakı bozan devletle münasebâtı şahsiyye, maliyye, ve ticariyyeyi katetmekten ibaret olacağı mûlabesesile buabloka kısmen Birinci Napolyonun İngiltereye karşı vazettiği berrîablokayada müşâbehet arzeder.

Her ne kadar adi birabloka ile misakı bozan bir devlete karşı tatbik edilecek ablokada Salibiahmerin mecburiyyet ve vazifesi bir dereceye kadar mûsavi ve mûvazi ve yene her ne kadar bunlar arasında mevcut müşâbehet bizi her iki ahvalde de aynı suretle harekete mecbur kılmakta ise de maahaza esasi teğrilleri arasındaki fark ve tefavût bizi bunları yekdiğerinden tefrik etmek zaruretinde bulundurmaktadır. Salibiahmerin alelade birabloka («Klasik»abloka ve ya *uzak mesafedenabloka*) esnasındaki hizmet ve vazifesi, alelade ablokanın hukuku harbiyyeden madut olması hasebile, umumiyyetle esnayı harptehüdesine murettep olan hizmet ve vazife ile karıştırılmaktadır. Binaen aleyh o halde Salibiahmerin hizmet ve vazifesi mütekaddim adat ve mukavelâta iptina ettirilmektedir. Buna mukabil misakı bozan bir devlete karşı Cemiyyeti Akvamın tatbik ve icra edeceği kuvvei cebriyye esnasında Salibiahmerin faaliyetini tanzim eden bir mukavelenamenin ademi mevcudiyyeti ve tedabiri mezkûrenin şimdiye kadar asla tatbik edilmiş olunması hasebile böyle bir âdete imtisali hareket edebilmemize hiç bir suretle imkân yoktur. Bu gibi ahvalda Salibiahmerin hizmet ve vazifesi başlıca misakın 16 ıncı maddesinin hüküm ve kararlarının tatbiki esnasında münasebat ve muamelâtı insaniyyetkâranenin temadisini âmir olan 1921 senesi 4 Eylülündeki ikinci içtimain mukarreratına istinat ettirilebilir.

Binaen aleyh Salibiahmerin harp zamanında aleladeabloka esnasındaki hizmet ve vazifesi ile misakı bozan bir devlete karşı vay'olunacakabloka esnasındaki hizmet ve vazifesini yekdiğerini müteakip tetkik edeceğiz ve kadim hukuku beynelmilelin «muslihane» denilen ve fakat muayyen ve mahdud olmakla beraber az çok uzun sürân bir vasıtai tazyıktan ibaret bulunan ve elyevm mamulun bih olmayup yerine başka şekilde cebrü tazyik çareleri kullanılmakta olan ablokayı kale almayacağız.

17 inci maddede mezkûr ahval müstesna olmak üzere misak talimatının sırf Cemiyyeti Akvam âzasından olan devletler hakkında cari olacağını ve üçüncü bir devletin bu baptaki hüküm ve kararların icra ve tatbikından pek alâ nûkul edebileceğini de dermeyen etmek mecburiyyetindeyiz.

1921 deki Cemiyeti Akvamın ikinci içtimasında kabul olunan 17 inci mukarrerat ifadei atıyye ile iktifa etmektedir:

« Cemiyeti Akvam âzasından bulunmayan devletlerin ittilihaz edilecek tedabire muşareketlerini temin zımında akdi ittifak eylemeğe sarf- mesai edilecektir. »

İkinci içtimanın üçüncü komisyonu ile Beynelmîlelabloka komisyonu bu ittifakın akdi bir hüsnü neticeye isal olunamadığı takdirde hasıl olacak vazıyyeti meskütun anı bırakmışlardır.

Raparumuzun ikinci kısmında Cemiyeti Akvam ablokasından bahs ettiğimiz sırada bu noktaya tekrar avdet edecegiz. Cemiyeti akvamın müşterek mudahalei fi'liyesi (madde — 16) bizzat harba müncer olduğu takdirde keyfiyyet misakı bozan devlet ve diğer duveli salise ile Cemiyeti Akvam azasını teşkil eyleyen devletler arasındaki münasebet noktai nazarından hususiyetini muhafaza edecektir. O halde Danimarka ve İsveç teklifatile Bulgar teklifinin mevzuubahs eylediği adı birabloka («klasik» ve ya uzak mesafeden) ile yapılacak tabit bir harp ancak Cemiyeti Akvamın 16 inci maddeye tevfikan mudahale eylemediği takdirde mevcut olabilir. Bununla beraber böyle bir vazıyyetin ihtimal husulünü müstep'it kılacak zannolunan Kellogg misakı bu yolda umumî beynelmîlel bir hukuk ile sevk ve idare edilen bir harbin husulü imkânini ilâlebet selp ve bertaraf edemez.

BİRİNCİ KISIM

Esnayı harpteabloka hallnide saliblahmerin hizmet ve vazifesi

(« Klasikabloka », ; uzak mesafedenabloka)

Mutalâatı umumıyye : Lahide XIII üncü Beynelmîlel Salibiahmer Konferansı (1928 Eylül) bir çok mukarrerat meyanında metni zirde mezkûr dokuzuncu mukarreratı kabul etmiştir.

[XIII üncü Beynelmîlel Salibiahmer konferansı bir taraftan bir ilânı harp vukuu halinde tatbik edilecekabloka netayicininabloka edilmiş memleket ahalisinden sunufu muayyenenin lehine olarak tehvinine matuf Danimarka ve İsveç Salibiahmerleri tekâlifini diğer taraftanabloka altında ve ya şiddetli bir muhasara tahtında bulunan bir memlekete tahsis kılınan malzemei sıhhiyye ve edviyenin serbestçe müruruna mûtaallık Bulgar Salibiahmerinin tekâlifini şedit bir alâka ile tetkik ederek Beynelmîlel Salibiahmer Komitesinden tekâlifi

mezkûrenin mevzuubahs eylediği tedabiri insaniyetkâranenin tahakkukuna me-
dar olacak Beynelmilel bir mukavelenamei muhtemelenin akdini istihdafen me-
saili mezkûrenin nazarı mutalaaya alınmasını rica eder.]

Mukarreratı mezkûreden müsteban olduğu veçhile Danimarka ve İsveç tekâ-
lifi harp esnasındaki alelade bir ablokayı kast etmektedir. Bulgar Salibiahmeri
dahi buna mümasil vaziyeti murat etmekte olup maamafih Cemiyeti Akvam
tarafından misakın 16 ıncı maddesinde mezkûr tedabirin tatbikine karar verdiği
halâtta dahi tekâlifinin kıymet ve ehemmiyeti tenakus etmez.

Gerek 16 ıncı maddenin esnayı tatbikinde münasebatı insaniyetkâranenin
idame ettirilmesi ve gerekse ahaliden bazı sunuf lehine ablokanın tehvini key-
fiyeti gibi Salibiahmer tarafından teemmül olunan her iki fiil beyninde mevcut
fi'li münasebet aynı raporda bunların her ikisinden de bahsetmemize saik ol-
muştur. Bu birinci kısımda harp esnasındaki abloka halinde Salibiahmerin hiz-
met ve vazifesinden bahs ve halbuki ikinci kısmı ise misakta mezkûr mukarre-
ratın tatbiki halinde husule gelecek e'fal ve netayicin daha hususî bir surette
mutalaasına hasr ve tahsis edeceğiz. Hatta beynelmilel bu iki şekli tazyik ara-
sında o derece bir müşabehet vardır ki Salibiahmerin alelade bir ablokanın hi-
ni tatpikindeki hizmet ve vazifesinden bahsetmeksizin Cemiyeti akvam tarafın-
dan mevzu bir ablokadaki hizmet ve vazifesinden bahsetmek müşkülâtı daidir.
Bundan başka Cemiyeti Akvam tarafından mevzu' ablokanın, abloka edilen
hükûmet ile halen tedabiri zecriyyeyi mezkûreyi idame ettiren Cemiyeti Akvam
âzası olan hükûmetler meyanında, hukuku beynelmilelde kabul edilmiş kavaide
nazaran bizzat bir muharebei hakıkiyyeye müncer olabileceğini makul ve mantıklı
olarak ret ve inkâr edebilmeye dahi imkân yoktur. Bu suretle iktisadî ve hiç
olmazsa bir prensip itibarile muslihane olan bir abloka yerine mutat hukuku
beynelmilelce pek te kabul olunamıyacak olan kavaide nazaran alelade bir abloka
karşısında bulunmuş oluyoruz. İşte bu raporda iki meseleyi mevzuubah-
ittihaz etmekliğimize bu esbab ve mulahazat saik olmuştur.

*I — Harp esnasında bahri abloka : “ kılâsik ,, abloka ve uzak
mesafeden abloka :*

Muhariplerden birinin mnhasimine karşı abloka vazetmek hakkı bilvasıta ve
mahdut bir harp vasıtasıdır. Bu hak müsadere ve kaçakçılık hukukunun aksine
olarak ilânı harp etmekle bizzat mer'iyül icra olamaz; meşruuiyeti tarafı muhari-
bin evvelce tebliğ ve ilânile meşruttur. Bahusus ablokanın hat ve hudut ve şü-
mulü c'ğrafisi meselei mühimmesi işbu ilânın metin ve ifadesine vabeste bulu-
nup bu da iptidaları ve 1914 senesine kadar yalnız muharebei bahriyyenin bir
netice ve gayesi addolunmakta idi. Hatta son harbin «uzak mesafeden ablokası»
bile eski « kılâsik » ablokalardan farklı olmakla beraber müttfiklerin kuvvei

bahriyesiyle idam olunan esaslı bir harbi bahri tetbiri makamına kâim olmuştur.

1 — «Kılasik» *abloka* : «kılasik» denilen ve mana ve suveri tatbikiyyesi XVIII inci asır zarfında ve XIX uncu asrın iptidalarında istinbat olunan abloka tarzı uzun zamanlar ob'okanın yegâne malûm olan şekli idi. Tarzı mezkûre nı-zaran sefaini harbiyye vasıtasile bir «Kordon» teşkilile bir liman veya düş-man sahilinin ve yahutta düşman kuvvei müsellahası tarafından işgal edilmiş bir sahilin abloka edildiğini fi'len tanınması bunun resmen ilanı ve düveli saliseye tebligine menuttur. Bunun gayesi düşmau devletin ticareti bahriyyesini işkâl ve bu suretle harbe devam edecek vasaitin selbi için düşman, bitaraf, müttefik ve kendi tabaasına ait sefaini ticariyyeyi abloka tahtında bulunan sahile yanaştırmamak ve yahut buralardan hareket ettirmemektir.

XVIII inci asırda ve XIX uncu asrın büyük bir kısmında müessir olan işbu bilvasıta tedabiri harbiyye beynelmilel şebekei hadidiyyenin mevcudiyeti ve beynelmilel suhuleti ticariyyenin abloka olunan devlete hem hudut diğer bir devlete ait bitaraf bir liman vasıtasile lüzumu olan eşyayı tedarik ve bilcümle ticareti bahriyyesini harbin devamı müddetince muvakkaten olsun bu liman vasıtasile icra edecek kadar tarakki etmiş bulunması hasebile XX inci asırda temamilе gayrı müessirdir.

Halbuki el'an 1908 bahri konferans müzakeratında «kılasik» nazariyyesinin hakim bulunması pek ziyade şayanı teacüptür. Bu ablokayı meşhur 1909 Londra beyannamesinde buluruz ki bununla beraber mezkûr beyanname hiç bir vakit tasdik edilmemiştir. «Kılasik» denilen abloka zannımıza kalırsa ihtimal beynelmilel muvasalası mahdut ve binaenaleyh ticareti bahriyyesinin serbest bulunmasına müftekir bir küçük hükümete kabili tatbiktir. Büyük bir devlete karşı kılasik abloka temamilе bilâ tesir kalmağa mahkûmdur. Bunun için terk olunarak bunun yerine *uzak mesafeden abloka* kabul edilmiştir.

2 — *Uzak mesafeden abloka* (uzaktan abloka kılasik ablokanın suveri tatbikiyyesi hilafına olarak *uzak mesafeden abloka* yalnız düşman memleketi se-vahilini istihdaf etmeyip fakat bütün arazisini istihdaf eder: tahtelbahirler ve tay-yareler gibi eslihai cedide ile muharebatı bahriyyede vukua getirilen tebeddülâtı amikaya binaen düşman sahilini abloka eden gemilerin teşkil ettiği (kordon) vaziyeti hazıraya nazaran bize temamilе maksada kifayet ve tevfuk etmez gibi görünmek tedir. Elyevm (Abloka muntakası) mühim derecede tevessü' etmiş bulunmakta ve bitaraf kalmış olan düveli salisenin bahri medhallerini dahi ihtiva etmektedir.

Fakat hukuku cedidenin en mühim noktası ablokanın sırf bahri saha ya münhasir ad edilmemesidir. Daha on dokuzuncu asırda kaçakçılık (*Continuons voyage*) hukuki kavaidine tabi' olacak bir hal hatıra getirildiği takdirde (abloka) tedabirinden bahs olunmaktadır. Bizim *uzak mesafeden abloka* namını ver-

digimiz ve (Oppenheim Hall) gibi İngiliz müelliflerinin Britanya imparatorlugunun 1914 — 1918 seneleri esnasında ittehad ettiği tedabiri tavsif sırasında kullandıkları bu ta'bir ile ifade olunan asri ablokaların suveri tatbikiyyesini gösterir beynelmilel bir mukavelename yoktur. Binaen aleyh biz bunun tamamıyla tanınmış bir hukuku beynelmilel nizamı olduğuna asla hüküm edemeyiz. Maamafih abloka usul ve müessesesi idame edilmek arzu edildiği takdirde — kimisakın 16 ncı maddesi bu hususta pek sarih görünmektedir — bunun mütefiklerin muharebe-i ahire esnasında tatbik ettikleri abloka ile müşabehet arz etmesi kabul olunmalıdır. O halde bu abloka keyfiyeti bizzat iktisadi bir abloka ya'ni misakı bozan devleti yalnız bahri ihtilat ve muhaberatından deyil ailemum memaliki ecnebiyye ile olan ihtilat ve muhaberatından mahrum kılacak bir heyeti mecmuai tedabiriden ibaret olacaktır.

II — 1921 de teklif ve 1928 de te'kit ve te'yid edilen Danimarka İsveç Salibiahmerinin teklifatı ile 1928 Bulgar teklifatı.

1928 senesi in'ikad eden on ikinci Beynelmielel Salibiahmerler konferansı arz ettiğimiz veçyle Beynelmielel Salibiahmer komitesini misakı bozan devlete karşı tevcih edilecek iktisadi abloka halinde Salibiahmerin hizmet ve vazifesinin ne olacağını tetkik ve mutalaaya me'mur etdi. Bu tetkik ve mutalaa on üçüncü konferans esnasında bir hüsnü neticeye isal edilemediginden konferansda Danimarka ve İsveç Salibiahmerlerinin arazli meşğule ve muharip memleketler etfal ve hasteganının abloka netayicinden mütehasıl müzayakalarının tehvinini istihdaf eden layihası taktim olunduki bu layiha esasen 1911 de Beynelmielel onuncu konferansa tevdi' kılınan Danimarka ve İsveç Salibirymerleri layihai kadimesinden ibaretdir.

On üçüncü konferansı celp ve da'vet eden Felmenk Salibi Ahmerine İsveç Salibiahmeri reisi esaletlu Pirens şarl hazretleriyle Danimarka Salibiahmeri reisi M. C. M. T. Gold tarafından yazılan bir mektupta misakın 16 ncı maddesinin tatbiki halinde Salibiahmerin hizmet ve vazifesinin ne olacağı hakkında Beynelmielel Salibiahmer komitesi tarafından bir rapor taktim kılınacağı ihbar olunarak berveçü zir ifadatta bulunmaktadır.

«Bu şerait dahilinde 1921 de Cinevrede içtima eden onuncu konferansa birbirini müteakıp İsveç ve Danimarka Salibiahmerleri tarafından taktim olunan hastegan ve etfal lehindeki iktisadi ablokanın tehvini projesini tekrar kale almaya mahal ve mecburiyyet yoktur gibi görünür ise de fakat mesele daha yakından teemmül olunacak olursa *onuncu mukarreratın istihdaf ettiği* sulhun tessüsüne saik bir abloka ile büyük harpte tatbik olunduğu esnada bilhassa hastegan ve etfal üzerindeki hevilmak netayici el'an hatıralarda menkuş bulunan

askeriabloka arasında bilfiil esaslı bir fark mevcut olduğu derhal anlaşılır. »

Birinci şıktaabloka sulhu umumiyi ihlal eden bir devlete karşı ve sırf Cemiyeti Akvam misakının 16 ncı maddesi ahkâmının mevki icraya vaz'ı maksadile tatbik olunmakta ikincide ise bilakis bir muharip bir harp silâhına muzafferiyet tali' ve ihtimallerini artdırmak için bizzat askeri olan vasıtalara sureti mahsusada müessir olduğuna hüküm ettiği bir vasitai tazyik daha in-zimam ettirmek fikriyle müracaat etmekte olduğundan bahs olunmaktadır.

Pirens Şarl ile Mösyo Gold her iki ahvalde de bir murakabe ihtiyacının ve buna müteallik evamir ve ihtaratın başka başka olacağında musirdirler. Mü-him devlet gruplarından müşekkel iki kısım arasında vukua gelecek yeni bir harpte son harpteki ablokaya müşabah bir ablokanın sahai tatbika vaz' olunacağına daima nazarı dikkata almak lazımdır. Her iki reiste Cemiyeti Akvam tarafından vaz' olunacak ablokanın bazı gûna fiil ve tesirini tahfif kasdiyle Salibiahmerin ha-len mutasavver müdahale tedabiri Danimarka ve İsveçin 1921 lâyihasındaki aynı maddeyi istihdaf eden beynelmilel bir anlaşmaya hiç bir vakit mani' teşkil etmiyeceğini tahminde müttehittir.

1921 deki bu lâyiha esas olarak ablokaya ma'ruz memleket sivil ahalisine yiyecek ve giyecek tedariki hakkını talep etmektedir.

Mumaileyhim bu yoldaki muavenetlerin hüsnü kabule mazhar olduklarına dair bir hayli vekayi' serd etmektedirler. Netekim Belçika imdat komisyonu For Relief'in Belgium bunlardan biridir.

Bulgar Salibiahmeri 1928 deki on üçüncü aynı konfransa harp zamanında bir ablokaya ma'ruz bulunacak bir memlekte mecruhlara hastaların tedavi-lerine lazım bilcümle edviye ve malzemei sıhhiyenin celbinden bahis bir teklifde bulundu. Bulgar Salibiahmeri bir memleketi hasta ve mecrulların tedavi vesaitinden mahrum bırakmanın 1906 Cinevre mukavelesinin müstenit olduğu insaniyyet umdei esasiyyesile pek aşikâr bir tezat teşkil edeceğini beyan etmektedir. Cörüliyorki Bulgar teklifinin mevzuuabloka edilmiş bir memleketin sivil ahalisinin bir kısmı mühimminin işe ve ilbasını derpiş eden Danimarka ve İsveç teklifine nazaran daha mahduttur.

Bunların mevki icraya vaz'ları hakkında zikir ve teemmül olunan siyasi suveri tatbikiyyeye gelince her iki teklif beyninde fark vardır. Bulgar teklifi bu müalecatınabloka hattından ne suretle geçirileceğini hal ve tanzim edecek su-veri tatbikiyyeye girişmekten ictinap ve bu meselenin vakti merhununda kara-laştırılabileceği beyaniyle işbu müalecatınabloka hattının şeraiti cografiyyesine ve vesaiti mürasele ve ihtilatıyyeye göre geçirilmesi zımında (sureti mahsusada) bir tariki i'tilaf ve muvafakat bulunmasını teklif etmektedir. Diğer cihetden Danimarka

ve İsveç teklifi ise abloka edilen memlekete hediye ve ya edane suretiyle erzak, eşyayı sıhhiyye, edviye ve on yaşından dun çocuklara mahsus elbise ithalini abloka eden devletin men' edememesini kâfil hukuku beynelmilel kavaidi kuvvet ve derecesinde bir kaidei esasiyye vaz'ını teemmül etmektedir. Abloka vaz' eden devletin menafiini siyanet ve teklifi vakiin te'mini muvaffakiyyeti zımında mezkûr fi'li müavenetin ba'zı şeraiti muayyeneye tabi' bulunması icap ettiğinden teklifi mezkûrda bunlardan en mühim ad edilen bir kaç tane-sinide zikir ve ta'dat eylemiştir. Bunları ileride mutalaa mecburiyyetinde olduğumuzdan şimdilik burada zikir ye ta'dadına hacet görmemekteyiz.

III — Danimarka ve İsveç teklifiyle Bulgar teklifinin münakaşaları :

İşbu tekâlifin münakaşasına şuru'dan evvel müdahale maksat ve gayeleri arasındaki farkı ve bu maksat ve gayeler n istihsaline ma'tuf turuku siyasiyye ve irae edelin.

1. - *Müdahaleden maksat ve gaye.* — Muharebatı bahriyyedeki ablokaların hini gúzeranında bi taraf bir teşekkülün müdahalesi şöyle bir meselei esasiyye tevlid eder : Abloka eden devletin milli menafiini mi yoksa insaniyyet fikri alisi menafiini mi şayanı tercih tutulmalıdır ? Ablokanın yegâne sebep ve hikmeti düşmanı aç bırakmak ve onun diger memleketlerle olan ticaret ve ihtilatını kat' etmek ve bu suretle sivil ahaliyi hükümetin harbe nihayet vermesi için onun üzerinde bir tazyik icrasına sevk etmektir. Bu günkü harpler, alelumum sivil ahalinin, harekatı askeriyyeye iştirak etmese bile, bu ve ya şu suretle müdafaa milliyeye iştiraklerini nisbeten zaruri kilan bir vaziyet ahz eylediginden bu yolda tedabiri tazyikiyye icrasıyla istihsal maksata çalışmanın muharip devletin cümlei hukukundan olmasını icab etdirir. Bu, bizzat Cemiyeti Akvamın içinde tekrar kabul ve i'lan edilen ma'ruf (milleti müsellaha) nazariyyesinin bir neticei zaruriyyesidir. Ba husus sureti tatbiki i'tibariyle son harpdeki ablokanın maksadı aslisi sivil ahaliyi hükümetin mukarreratı üzerinde müessir kılmak fikir ve gayesine ma'tuf kılmak idi. Abloka eden devletin menafiinden maada birde pek elim olduğu bedihi olan işbu tedabire karşı sunufu ahaliiden ba'zısını müdafaa mecburiyyetini tevlid eden mülahazatı aliyyei insaniyyeninde mevcudiyeti na kabili inkârdır. Bu noktai nazardan hükümetin düşmanı mukavemetinden alel unum bütûn sivil ahalinin mesul olmadığını, ve olmak ihtimali bulunmadığını nazarı teemmüle alarak sivil ahali üzerine lüzumundan ziyade tazyik icrasının netayic i'tibariyle bir cinayet olmasa bile bir adaletsizlik teşkil edeceği fikir ve kanaatindedyiz. Bir ablokanın meşruiyetini tasvip ve kabul etmekle muhariplerin ba'zı gûna

menafinin sıyanet edilmesi zarureti kabul edilmiş olursa diğer taraftan da menafii beşeriyyenin himayesinde büsbütün ihmal edilmesi icab etmez.

Bunlar arasında bir tariki te'lif bulmak lazım ve zaruridir. Bize kalırsa bu hususta talep edilecek asgari had şüphesiz Bulgar Salibiahmeri metalibi olup işbu metalip kaçak eşya listesinden hasta ve mecruhin ile sivil ahalinin tedavisine mahsus mualecat ve malzemei sıhhiyyenin ihracından ve bunlarınabloka hattından geçmesinin teshilini talepten, a'zami had iseabloka edilmiş olan memlekete müalecat ve malzemei sıhhiyyeden maada lazımgelen erzak ve elbiseninde idhalile bunların sivil ahalinin bazı sunufuna tevzi' edilmesinden ibaretdir.

Bu eşyanın idhalile hediye vëya edane şeklü suretinde yalnız on yaşından dun olan çocuklara tevziini talep eden 1921 Danimarka ve İsveç teklifi 1928 dede te'kit edimış olup bununda mu'tedil ve mütevassıt bir derece ile iktifa etdigine şüphe yoktur.

Hakikâii halde asgari haddi ya'ni Bulgar teklifi muhteviyyatını bahş ve kabul etmek musibdir. Tafsil etdigimiz a'zami hadde gelinceabloka eden devletin menafii ve gitdikce tebarüz etmekte olan (Milleti müsellaha) nazariyyesi bu baktaki metalibe karşı ciddi mevani' ika' etmektedir.

Danimarka ve İsveç teklifi oldukca vasi' ve şumullu olmakla beraber misakın on altıncı maddesinin tatbiki sadedinde Salibiahmer hizmet ve vazifesi hususunda bizi alakadar kıldığı nisbet ve derecede bir tarafa atılamayacak bir tariki i'tilâfkârane ve muslihane teşkil eder.

Esas i'tibariyle teklifi mezkûr atideki tariki halleri ilham ve telkin eder.

a) Hastalar muavenete kesbi istihkak için'ne silâh taşıyacak bir sinde ve nede kuvayi berriyye ve bahriyyeden birine mensub bulunacak ve ayrı ayrı her birinin hastahğı diplomalı bir doktorun şeref ve namusu ile tasdik edilecektir.

Teklifi mezkûr muhik olupabloka eden kükümetin menafii esasiyyesini muhilde degildir.

b) Tevzi' kılınan erzakın miktarı muhtacı muavenet olan şahsın kendisini alelade ta'yinatından müstagni kılarak bundanda ordunun istifade edememesi için bunların şahs başına ta'yinat yevmiyelerinin % 50 sinden fazla olmayacaktır.

Burada şu ihtar ederizki bazı sunufu ahaliye alelade ta'yinatlarının % de ellisi tevzi' olunsa dahi ordunun bundan bilvasıta müstefid olacağı fi'len vakidir.

Filvaki' bitaraf teşkilat hesabına kısmen olsun işe edilecek olan ahalinin harbe nihayet vermesi matlup hükümet üzerinde icra edilen tazyiki bittabi' azaltacagındanabloka eden devletin buna mümenaat etmeside varittir.

İlbas içinde keyfiyyet aynıdır; çünkü vevlki çocuklar için olsa dahi verilen her elbiseden bilvasıta ordu müstefid olacaktır.

2 — *Tevassut ve müdahalatın suver ve Eşkâli*

a) *Siyasi şekil*; İşar ettigimiz gayenin istihsalı için bitaraf bir teşekkül muhtelif şekillerde icrayı müdahale ve tevassut edebilir: iki teklif umumi bir mukaveleye müncer ve ya hiç olmazsa umumi bir mukaveleye ahaliden bazı sunuf hakkında abloka te'siratını tahdid edecek fıkaret vaz' olunabilir.

Bundan maada BULGAR teklifi bitaraf teşekküllerle (bitaraf bir devletin milli Salibi ahmeri ve ya Beynelmilel Salibi ahmer komitesi) abloka eden kuvvetlerin kumandanı arasında sureti hususiyede itilaf akdinde derpiş eylemektedir.

a) *İcrai şekil* Danimarka, İsveç teklifinin zikr ettiği şekiller şunlardır:

I) irsalat ve tevziat ta'limat ahkâmına harfiyyen riayet etmek mesuliyetini deruhde eden ruhsatı mahsusayı haiz bitaraf Salibi ahmer cemiyyetlerinin murah. hâslarına tevdi' olunacaktır;

II) Salibiahmer Cemiyetleri murahasaları yalnız kendi memleketleri me'murini hükümetinin murakabasına değil aynı zamanda Beynelmilel Salibiahmer komitesi tarafından ta'yin edilmiş bir ve ya bir kaç müfettiş murakabasına tabi' tutulacaktır.

IV. *Muavenetin derecesi vüsat ve şumulu hakkındaki mulahazat:*

Kabul edilen tariki hal her ne olursa olsun zannımızca bu bir dereceye kadar indi olacaktır. Filhakika abloka eden devletin menafiile abloka edilen memleket sivil ahalisinin menafiinden birini tercih icab etmektedir. O halde bu tariki hal kısmı külli itibariyle abloka eden devletlerin abloka hakkındaki hukuklarını musirrane müdafaa edip etmeyecekleri hususundaki hüsnü niyetlerine bağlıdır. Düveli muazzamai bahriyyenin bu husustaki efkârı bizim için kıymetdardır. Çünkü bir harp vukuunda düşmanlarına karşı işbu vesaiti harbiyyeyi isti'mal ve icra edecek ancak bunlardır. Salibi ahmerin kemalî hahişle düveli müşarünileyhimi mümkün olduğu kadar insani olan mulahazata isal edeceği bedihi olup Danimarka ve İsveç teklifinin pek a'lâ münakaşa için bir esası muvakkat teşkil edebileceğini tahmin ediyoruz.

İşbu raporun ikinci kısmında bu meseleye tekrar avdet edeceğiz. Maamafih abloka edilmiş olan bir memleketle düşman tarafından işgal olunmuş ve ya duçarî istiyla olmuş bir memlekete erzak ve mühimmat idhali arasında fark vardır. Bir devlet muhasım ordu kuvvetlerini tard ve ya silahtan tecrit ve onları bir dereceye kadar sivil ahaliden tefrik ettikten sonra bir düşman memleketini işgal ve istiyla eylediği takdirde bunlar üzerine icrayı tazyik etmekte hiç bir menfaati yokdur. Bilâkis başka birinin bunları iaşe ve ilbâs etmesi kendi menafii iktizasındandır.

1914 -- 1918 Senesine kadar Almanya için Belçikanın sivil ahalisi bu va-

ziyyetde idi. Şunuda ilâve edelimki umumiyet i'tibariyle son harbdeki *Belçika imdat komisyonu* e'ali ile pek vazih bir suretde kıyas istemek bir az cüretkârane bir hareket olacaktır. Bu komisyon işgal tahtında bulunan bir memleketde icrayi fi'li vazife etmiş olup yoksa bizzatabloka edilmiş bir memleketde icrai fi'li vazife etmiş değildir. Belkide 1918 mütarekesinden sonra Almanya'da icrayi fa'aliyyet eden *Amrrika imdat idaresi*abloka henüz zail olmamış bulunduğu ecelden bize daha faydalı delail ve ma'lumat tehiye ve tedarik edebilecektir.

İKİNCİ KISIM

Mısakı bozan bir devlete karşı XVIıncı maddede mezkûr tedabiri iktisadiyenin tatbiki halinde Saliblahmerin hizmet ve vazifesi

Mülâhazatı umumiyye Raporumuzun tayini hudut ve şumulü.

Beynelmîlel XII nci konferans Beynelmîlel Salibiahmer komitesini misakın 16 ınci maddesinde mezkûr tedabirin tatbiki halinde Salibiahmerin hizmet ve vazifesinin ne olacağı hakkında fezleke tanzimine memur ettiğinden işbu rapor tedabiri mezkûrenin hini tatbikinde Salibiahmerin bütün e'fal ve icraatı insaniyyetkâranesinin mebedinin teşkil eden 1921 ikinci içtiman 16 nci mukarreratından maada bu maddenin tefsiri kanunısından pek az bahs edecektir. Biz 16ınci maddenin ciheti siyasiyyesile mesela azayı cemiyetten olmayan devletlerin verilecek hüküm ve kararlara karşı alacakları vaz' ve tavır gibi buna merbut hukuku beynelmîlele ait mulahazatı temamilen bir tarafa bırakacağız. Bizzat Cemiyeti Akvamın veabloka beynelmîlel komisyonunun sinesinde zuhure gelen munakaşat el'an bu saatta bu garip madde hakkında fikirlerin ne kadar tehalûf ettiğini göstermektedir.

Biz «mısakın nakz ve ihlâli» takdirinde ne bu nakz keyfiyyetinin kimler tarafından tayin ve tespit edileceği ve ne de bundan dolayı azayı cemiyetten olan devletlere ne gibi vazife ve mecburiyyetler terettüp edeceğini tetkik edecek değiliz. Yalnız fi'len bir iktisadiabloka tatbiki halinde bunun muhik olup olmadığını ve ne suretle tatbiki kabil olduğunu değil ancak bu esnada Salibiahmerin hizmet ve vazifesinin neden ibaret bulunduğunu mutalaa etmekle iktifa edeceğiz.

Maamafı yalnızşunu zikr edelim ki Cemiyeti Akvamın askeri cihetten ittihaz edeceği tedabire iştiraktan muaf tutulan İsviçre hükümeti iktisadi hüküm ve kararlara iştirak mecburiyyetinde bulunmaktadır. «Mısakı nakz ve ihlâl etmiş»

ad edilen devletle olan munasebatına gelince devleti muşarün ileyha ile aralarında «halı harp» mevcut olamayacaktır. Binaen aleyh İsviçrenin bitarafılığı ciddi bir surette tahti tehditte olmadığı cihetle bazı ahvalde atide zirk edeceğimiz (münasebatı insaniyyetkâraneyi) sevk ve idare ve buna icrayı nezaret etmek için Cenevre'deki Beynelmîl Salibiahmer kongrası merkezi en alâ ve en müsait bir mahal olabilecektir.

Şüphesiz bu suretle abloka edilecek devlet olabilir ki Cemiyeti Akvam azasından bulunan devletlere ilânı harp etsin, fakat bu faraziye o kadar muhtemel görülmemektedir. Bahusus harekâtı askeriyeye iştirak etmeyeceği ve arazisi Cemiyeti Akvamın tedabiri icraatkâranesile alâkadar ordulara üssülhareke teşkil eylemeyeceği cihetle bu İsviçre için varit görülememektedir.

Biz Cemiyeti akvam azası olan devletlerin ve ya bir kaç devlete karşı misakın 16 ncı maddesinde mezkûr tedabiri iktisadiyye hakkındaki hüküm ve kararı tatbiki halinden iptidar edeceğiz.

1 — Misakın 16 ncı maddesinde mezkûr hüküm ve kararın tahdidi.

Burada raporumuz için nazarı itibare alınması lazım iki veçhe mevcuttur:

1 — «Misakın nakz ve ihlâl» edilmiş olduğu bir vak'ai hususiyede Cemiyeti Akvam ablokasının tahdidi.

Bizzat 16 ncı maddenin metnile 1921 deki ikinci içtimada kabul olunan madde mezkûre mukarreratı saniyesinden bu maddede mezkûr olduğu vehile Cemiyeti Akvamın harekât ve icraatı müştarekesi ancak «misakın nakz ve ihlâl» edilmiş olacağı bir vak'ai hususiyede kabili icra ve tatbik olacağı tebeyün etmekte olup bu da 17 nci maddenin ahkâmı mahsusasile meşrut ve mukayyet bulunmaktadır.

«Misakın nakz ve ihlâl» keyfiyetin mevcut ve vakı olup olmadığını tetkikten içtinap etmekle beraber ablokanın asla misakın 11 nci maddesinde (1) mezkûr tedabirden birini teşkil edemeyeceğini de teslim ve tasdik edebiliriz. Misakın 11 nci maddesinde mezkûr hal ve vaziyet beynelmîl XII konfransın Beynelmîl Salibiahmer komitesine verdiği vekâletin muhtevasından madut değildir.

2 — Ablokanın amelî bir surette «İktisadi hüküm ve karara» hasr ve tahdidi.

16 ncı madde misakı bozan bir devlete karşı Cemiyeti akvamın icraatı iktisadiyye ve askeriyesinden bahs etmektedir.

1919 daimi bir teşekkülün Cemiyeti Akvama mahsus bir nevi erkânı harbiyyenin ihdasi teklif olundu. Şukadar var ki kabiliyyeti tatbikiyye ve

(1) Bu keyfiyyet misakın 11 inci maddesinin bizzat birinci fıkrasının mefaddına nazaran Cemiyeti Akvamı «Sulh ve müsalemeli akvamı sureti müessirede tahlis ve muhafazaya kâfil» olduğuna hükmettiği ahvalde müteceviz bir devlete karşı bir ablokaya şebih ve karip bazı güne tedbir ittihazından men' etmeyecektir. Maamafi abloka müteceviz devletin ancak 12, 13 ve 15 inci maddelerin ahkâmına itaat ve inkiyattan imtina eylediği takdirde varit olabileceğinden bu asla hakiki ma'nasile bir abloka teşkil etmeyecektir.

esbabi kanuniyyeden dolayı fikri mezkûr Cemiyeti Akvam misakının ruh ve manasına mugayir görüldüğünden bundan sarfı nazar olundu.

1920 den beri Cemiyeti Akvam muzakerelerinde muttariden hemen hemen «silâhı iktisadiden» bahs edilmektedir. 11 nci içtimada kabul edilmiş olan ilerde tekrar bahs ve muavedet edeceğimiz mukarrerat sırf bundan bahıstır. Binaen aleyh biz de evvelce yaptığımız veçhile Cemiyeti Akvamın *askerî* hüküm ve kararlarının tatbiki halindeki Salibiahmerin hizmet ve vazifesinden pek muhtasar bir surette bahs ve mutaleatımızın başlıca aksamını *tedabiri iktisadiyye* vak'asına hasr ve tahdit edeceğiz.

II — İktisadî küküm ve kararlar

(Misakın 16 ıncı maddesine nazaran Cemiyeti Akvam ablokası)

Evvel emirde muhtasaran misakın 16 ıncı maddesine nazaran bir ablokanın ne olduğunu izah ve bil'ahara bunu harp zamanındaki adı oblokadan tefrik ve temyiz ettiren hususâtı irae edelim.

1 — Beynelmilel abloka komisyonu

Meclisin teklifi üzerine 1920 deki Cemiyeti Akvamın ilk içtimada beynelmilel bir abloka komisyonu ihdasi kabul olundu, ve kararı kat'i hakkını bahş etmemekle beraber mezkûr komisyonu misakın 16 ıncı maddesinde mezkûr iktisadî hüküm ve kararların mevkii icraya vazile suveri tatbikiyyesinin mutalaasına memur etti. Ve bu komisyonun neticei muzakeratının meclise takdimi ve meclisin de bunu mustekillen muzakere edilmek üzere heyeti müçtemiaya tevdi takarrur etti.

Aynı zamanda birinci içtima, beynelmilel abloka komisyonunun mesaisi netayici heyeti müçtemia tarafından tetkik edilinceye kadar muvakkaten mer'iyette kalması hakkında bir takım umdeler kabul etti. Bu mesainin netayici meclise tevdi ve meclis tarafından ikinci içtima takdim kılındı.

İkinci içtimanın üçüncü komisyonu beynelmilel abloka komisyonunun raporu nu hemen tamamile tasvip etti, ve misakın 16 ıncı maddesinin mevkii icraya vaz'ına muteallık bazı mukarreratın teklifile iktifa etmeyerek bu maddenin metnine ait bir hayli tadilât icrasını de teklif eyledi. Üçüncü komisyon tarafından teklif kılınacak yeni metnin hüküm ve kararların mevkii icraya konulmasını pek ziyade te'hire uğratacağını ve tatbiklerini pek müşkül kılacağını takdir ve tahmin ettiklerinden Fransa ile diğer bir çok âzalar ikinci içtima esnasında re'yi muvafakat itasından istinkâf eylediler. İkinci içtimada işbu mukarrerat ve tadilâtın ademi tasdikini derk ederek malûm 1921 — 4 Teşrinievvelinin birinci mukarreratı olan İtalya — Kübanın bir mukarreratını kabul eyledi ki metni berveçhi atidir:

[Heyeti müçtemia tarafından kabul olunan 16 ncı madde hakkındaki mukarrerat ve ta'dilât teklifleri mezkûr ta'dilât misakdaki matlup şekilde mer'iyete vaz' olunmadıkça 16 nci maddenin tatbiki noktai nazarından Heyeti müçtemia- nın muvakkat olarak meclise ve cemiyet âzalarına tavsiye ettikleri vechelerden ibaret kalacaktır.]

Filvaki bir çok âzaları bu tadilatı tasdik eylemedikleri cihetle mezkûr tadilat ta mer'iyete konulamamıştır. 1922 — 10 Kânunsani celsesinde Cemiyeti Akvam meclisi birinci mukarrerat mefaddınca 16 ncı maddenin tatbiki halinde meclisin ifayı vazife eylemesine taalluk eden hususatta mukarreratı mezkûre metnine riayete karar verdi.

2 — 1921 — 4 Teşrinievvel mukarreratının kıymeti kanunîyyesi

Salibiahmerin icraatını alâkadâr edecek olan şey bu 1921 — 4 Teşrinievvel mukarreratının ve bilhassa 16 ncı maddenin ma'na ve şumulü kanunîsinin tavzihi keyfiyyeti olup misakta mezkûr iktisadi hukûm ve kararların tatbiki halinde Salibiahmerin mudahalesine noktai hareket olacak şey «münasebatı insaniyyetkârane ber devam bulunacaktır» ibaresidir.

Cemiyeti Akvam tarafından tasvip ve kabul olunan misak ta'dilatının tasdikine lüzum ve ihtiyaç görülmekte olduğu halde mukarrerat tasdik olunmaktan müberra bulunmakta ve misakın tefsiri için bizzat rehber mekamında telakki olunmaktadır. Kendilerine mugayir mukarrerat mevcut olmadığı cihetle ikinci içtimanın mukarreratı mer'i olacağından harekâtımızı mukarreratı mezkûre üzerine iptina ettirmekliğimizde bir mani yoktur. Zikr ettiğimiz birinci mukarrerat sayesinde ta'dilatın Cemiyet meclisinin icrayı fi'l ve vazife etmesine ait kısımları olsun halen itimat olunabilir.

Binaenaleyh abloka edilen devletle munasebatı insaniyyetkâraneyi idame ettiren 16 ncı mukarrerat daima mer'iyette olup ve hatta 16 ncı madde de mezkûr hukûm ve kararların tatbiki halinde dahi bu nevi munasebatın kat olunamayacağı bedilidir.

3 — Misakın 16 ncı maddesine nazaran Cemiyeti Akvam ablokası (ve bunun alelâde abloka ile mukayesesi)

Misakın askeri hukûm ve kararlarının tatbikinin misakı nakz ve ihlâl eden devletle Cemiyeti Akvam âzasından bulunan düveli saire arasında fi'len bir «hali harp» ihdas ve teşkil etmediğini raporumuzun birinci kısmında izah etmiştik. Sulhun iade ve kabahatli devletin nizama ircamdan başka bir maksat gütmeyen iktisadi hukûm ve kararlar her ne kadar Cemiyeti Akvamın askeri bahri ve havai kuvvetlerle icra ve idame olunmakta iseler de hiç bir vakıt ta bir hali harp ihdas ve tevlit etmezler. Bu keyfiyyet hususu mezkûrdan bahs eden «Schücking ve Wehbers, Gonsiorowski Hadjiscos ilâh... gibi bilcümle mü-

karşı tedabiri mezkûrenin bais olduğu mesaip ve felâketleri ise ihtara hacet yoktur.

Bundan mada ablokanın işbu nev'i cedidinin suveri tatbikiyyesinden eyice malûmattar da değildir. 1921 senesinin onuncu mukarreratına nazaran alelumum her vak'a için almamak iktisadî, malî ve ticarî bilcümle tedabiri şimdiden bütün teferrüat ile kararlaştırmak muvafık olamayacaktır. Bu hususta müşterek bir icraat planı tertip etmek meclisin vezaifindedir. Onuncu mukarreratın metninde icabında tam ve kat'î birabloka derecesinde tedabiri tazyikiyyei müteehhire tatbikinin mutasavver olduğu zikr ve ityan olunmaktadır. Ve hatta beynelmilelabloka komisyonunun raporundan anlaşıldığına nazaran icap ettiği takdirde bir müdahalei askeriyede bile bulunacaktır.

Abloka hususunda 16 nci maddenin birinci fıkrası asgarî bir program olarak zirdeki mevaddı ihtiva etmektedir.

- 1) Derakap kabahatli devletle olan bilcümle münasebatı ticcariyye ve maliyyenin kat'î.
- 2) Cemiyeti Akvam âzasından olan devletler tabaasile kabahatli devlet tabaası arasındaki her türlü nisbet ve alâikin men'i.
- 3) Keza kabahatli devlet ile cemiyet âzasından olsun olmasun diğer umum devletler tabaaları arasındaki ihtilâatı maliyye, ticcariyye ve şahsiyyenin inkıtai.

Üçüncü noktanın muedasınca ikametgâh nazariyyesi (Domizilprinzip) tabiiyyet nazariyyesine (Nationalitätsprenzip) tefevvuk ettirilmektedir. (1)

Binaenaleyh bu cebir ve tazyikin Cemiyeti Akvam âzası ve ya âzasının gayri devletler tebeasından orada mukim olanlara tatbik edilip edilmeyeceği şüphe ihtimali yoktur. Keza İsviçre hükûmatı müttehidesi meclisi umumisi 4 ağustos 1919 da İsviçre hükûmatı müttehidesi mebusan meclislerine irsal ettiği emirnamede aynı fikir ve ifadede bulunmuştur.

Farzedelim ki iktisadî ablokanın tatbiki temadi ederek hatta 14 üncü mukarrerat kabahatli devlet sivil ahalsinin erzakının dahi tamamile hazf ve

(1) Bu husus Cemiyeti Akvamın 1921 senesindeki ikinci içtimasında 1 inci maddede kabul olunan tadilatta; müşarûnileyhim (yani Cemiyeti Akvam âzasından olan devletler) müşarûnileyha (yani misakî nakz ve ihlâl eden devlet) ile bilcümle münasebatı ticcariyye ve maliyyenin kat' ve kendi arazilerinde mukim eşhas ile misakî nakz ve ihlâl eden devlet arazisinde mukim eşhas arasındaki bilcümle nisbet ve alâiki men ve bu devlet arazisinde mukim eşhas ile cemiyet âzasından olan diğer bilcümle devletler arazisinde mukim olanlar arasındaki kaffei ihtilâatı maliyye, ticcariyye ve şahsiyyeye nihayet vermeği taahhüt ederler diye yazılıdır.

kat'ını âmir olduğundan tedricen daha şiddetli tedabirin ittihazını icap ettirsin. Maahaza bu hazf ve kat keyfiyeti diğer müracaat edilecek kâffei tedabir gayrı kâfi geldiği vazıhan tebeyyün ettiği takdirde en son bir vasıtai cebir ve tazyik olarak düşünülecektir. Ahkâmı mezkûre sırf kabahatli devlet halkını kendi hükümetlerini misaka itaat ve riayetle asayiş ve intizama irca' eylemeleri maksat ve gayesini takip etmektedir. Maamafih şunu da ilâve edelim ki: Harpten sonra birçok memleketlerde hükûmferma olan siyasi karışıklıkları müteakip kuvvei icraiyyeyi ahalinin müessir bir surette mürakabe etmesi şöyle dursun kısmı azamının ekseriyyetle onun tahtı nüfuzunda kaldıkları ve birçok meşrutî idarelerde ilân olunan müsavat ve halkçılık pırensiplerine rağmen umumiyetle efal ve harekâtı yüzünden tebasını birçok mesaibe giriftar eden hükümetleri bile ahalinin devirmesinin pek az ihtimali bulunduğu tasdik ve teslim olduğundan vakayi ve hadisat bu fikir ve mülâhazayı teyit eder bir mahiyette değildir.

Bundan başka birçok memleketler dahi halkçı bir usulü idare ile idare olunmakta olduklarından hükümetlerinin icraatından ahalinin mes'ul tutulması fikrinde umumiyet itibarile tamamilen isabet olunamaz. Herhalde sivil ahalinin muhtaç bulunduğu yardım ve muavenetlerin ret ve men'i için bilhassa harp esnasında hemen mevhum ve hayali bir derecede bulunan bir meşrutîyyeti idare vaz'iyetinin sert ve ityan doğru değildir.

Bundan maada bilfarz sivil ahalinin mes'uliyyeti kabul edilse bile bunlardan bazı sunufun bunda dahli olmayacağı bedihidir. Kâhil ve mürâhik halkın kısmı azamının mes'uliyyeti kabul edilse bile bundan hasta ve mecrûhların, çocukların ve hamile kadınların, malûl ve ihtiyarların istisna edilmeleri zaruridir. Bu zikr ve tadat ettiğimiz sınıfların bir ablokanın şedaidinden ne dereceye kadar ve ne suretle sıyanet ve himaye edileceklerini bil'ahare arzedeceğiz; şimdilik bu şekilde bir istisnaiyyetin hiçolmazsa kanunen olsun nakabili ret ve inkâr olduğunu tesbit ile iktifa edelim.

*Sonu gelecek sayıda
Terceme eden
Dr. Ali Osman*

Kalp akça sahibinindir

Milletin hayatında İtalyan Salibiahmeri

“ *Croce Rossa* „ mecmuasının Nisan 1930 tarihli nüshasından :

Dünyada muhtelif Salibiahmer cemiyetlerinin nizamnamei esasisi ad-edilebilen (1864 Cinevre mukavelenemesi) muhtelif medent devletler arasında müteakabil mecburiyyetler ihdas ve böylece yeni bir beynelmilel ahlak esasını atmak suretile harp yaralıları-
nın ve sıhhiye memurlarının bitaraf-
lığını resmen tanıttırmak yüksek meziy-
yetini haiz oldu işe diğer taraftan bu
cemiyetlere, bu güne kadar muhafaza
etmiş oldukları temamilen askeri olan
bir mahiyet vermeğe de yardım etmiş-
tir. Bu günkü orduların bundan çok
farklı bir teşkilâtı, mebdai teşekkülle-
rinde rabbani ve zaruri olarak görün-
müş olan bu muavenet cemiyetlerinin
vazifesini şimdi şüphesiz daha az za-
ruri kılmaktadır.

Geçen asrın ikinci nısfında Avru-
pada muharip milletlerin şeraiti : Or-
duları bir çok defalar yalnız malzemei
harbiyeden değil fakat muharebelerin
hailevi neticelerini daha az müellim
kılmak hadim bütün sıhhi müdavat-
tan hemen mahrum bıraktıracak dere-
cede idi işe : Bu mahrumiyetlerim mü-
ellim neticelerine şahit ve bunlardan
müztarip olmuş olan ve bunların bü-
tün dehşetini hisseden insan muhibbi

kimselerin teşebbüsile, yaralıları mu-
avenet hususunda devletlerin mahru-
miyet ve iktidarsızlıkların kısmen önü-
nü alabilecek gönüllü muavenet ce-
miyyetlerinin meydana çıkması pek
mantiki idi.

Bu gün bu kadar seneler arasın-
dan, ordular bilcümle hizmetlerinde
ve bilhassa sıhhiye hizmetinde tam
ve vasi bir teşkilâta mazhar olduktan
sonra, bu noktai nazardan anlaşılın
Salibiahmerin vazifesi daha çok az
ehemmiyetli ve zaruri bir hale gel-
miş olup faal kütlelerin adedine ve
tahrik vasıtalarının kudretine müsavi
bir kifayete vasıl olmuş olan diğer
teşkilât askeriyenin hemen bir mü-
tenimimi nazarile bakılabilir.

Şurası doğrudur ki. 1919 da, Bü-
yük harbin hitamında, en mühim
muharip devletlerin, harp ile ve harp
için azim bir inkisafa mazhar olmuş
olan muhtelif Salibiahmerleri bu azim
teşkilât ve vesait kütlisini sülh işle-
rine hasr etmeği yani bilhassa bu fır-
tınalı devreden sonra en ziyade ıztırap
veren büyük fenalıkları tahfil etmeği
düşündüler ve aynı bir tehalik ile bu
asıl teşebbüse giriştiler. Maamafılı bu-
na girişirken kendilerinin muharebe

teçhizatını teşkil eden kısımları tamamiyle terk etmedikten başka bu kısımları bil'akis yeniden teşkil, itnâm ve diğer müstakbel ihtimallere karşı yeni bir kifayeti haiz olacak bir hale irca ettiler.

Reisi hükümet tarafından bu yüksek insani müesseseye riyaset etmeğe çağırıldığım vakit : Tamamile geçmiş uzvî ve idarî sistemlerle idare edilen bu organizmin hissedilir surette bir terk ve atalet siyasetile meşbu olduğunu derhal müşahede ettim. Siyasî hayatımızdan artık geçmiş olan devrelerde kabili müsamaha olan böyle bir siyaset yeni rejimini canlandırıcı ve yapıcı direktiflerle taban tabana zıt idi. O suretle ki yeni ve geniş bir faaliyet devresine başlarken muhtelif iş şubelerini tekrar ihya ve teşkil etmeğe hazırlandığım vakit cemiyetin harp ve sülh vazifeleri arasında - bu vazifeler bir birinin aleyhinde değil fakat bir birile kabili mübadele müessir bir mütemmin olacak surette - bir nevi muvazene tesbit etmekle de meşgul oldum.

Harp milletlerin hayatında bir istisna ad edilir ve insanîyeti kırbaçlı. Yan daha müellim fenahlara karşı yapılan mücadele ise, yenilemiş İtalyanın o kadar şiddetle temayül ettiği ırkımızın bedeni ıslahı elde edilmek istenildiği taktirde bilâ tevakkuf ve bilâ tereddüt yapılacak her günkü mücadele ise (İtalya Salibiahmerinin) bütün faaliyetini sulh yardım işlerine müessir surette ihtimam edebilmekle bera-

ber, vatanın ihtiyaçları istilzam ettiği vakit, kısa bir müddet zarfında teşkilâtı harbiyyeye tahavvüle debilen bir teşkilâtla, münhasıran bu sülh işlerine vakfetmesi çok doğru idi.

Böyle olunça : Ekseriya uzun seneler zarfında gayri faal ve binaen aleyh bozulmağa ve yahut hiç olmazsa muhavatı sıhhiye sahasında yapılan sülh tebeddüllerinin ve devamlı taharrıyyatın seneden seneye tefevvuk ettiği bir seviyede kalmağa mahkûm bir (malzeme itharı) na değil fakat bir'akis ahaliye yardım etmek için mütemadiyen istihdam ve istimal edilebilen ve ilk lüzum halinde derhal harp ihtiyacına tekabül edecek surette seferber hale konabilen bir (insanlar ve malzeme teşkilâtı) na lüzum vardır.

İtalyan Salibiahmeri dünyadaki diğer hemşireleri arasında ihtimal birinci olarak bu ihtiyacı hissetmiş ve kendi tecrübe ve teşkilâtından mütevellit şayanı zikir bir yardımda bulunmak üzere kat'i surette millî hayata karışmıştır.

Cinevre mukavelenamesini ve sulh işlerine mütedair diğer 1919 "Gennes," mukavelenamesinin tasavvurâtı : Muhtelif cemiyetleri sırf milletlerin ızırabatını tahfif etmek gibi ideal bir maksatla her milletin siyasî hayatının fevkinâ ve haricine koymak suretile onlara şüphesiz tamamiyle beynelmilel bir mahiyeti vermişlerdir. Fakat harbi umumiden sonraki aynı müşevveş şerait dahilinde kalan diğer devletler

le kabil olan bu hüsusu, faşizmin mevkii iktidara gelmesinden sonra milletin dinamik hayatı haricinde ne kadar asilâne surette yaşayabilirlerse bilsinler artık siyasi fırkalardan ve buna şebih diğer müesseselerden bahs edilemiyen İtalyada bir anakronizm olurdu.

Kendisinin bu beynelmilel mahiyetini temamlile unutmamakla beraber İtalyan Salibiahmerinin aynı maksadı guden diğer teşkilâtın kadrosu içine münasip surette girüp kendi faaliyetini, tedahullere ve ikiliklere meydan vermeyecek surette muayyen bir sahada tutmak suretile inkişaf ve tevsi ve reisi hükümet tarafından o kader kuvvetli surette temenni ve talep edilmiş olan ırkın ıslahına vasıl olmak için faşist devletile kat'i ve heyecanlı surette teşriki mesai ederek milletin canlı ve hayatı bir kısmı haline gelmesini istedim. Temam ve cezri bir surette teşkil edilmiş olup bütün İtalyada açılmaları tarafımdan istenilmiş olan (İlk muavenet merkezleri) nin teşkili—ki bunlara nihayet yegâne bir rumuz altında birleşmiş olan muhtelif renkte ki diğer Salipler (Doçe) nin iradesile iltihak et nektedirler.—Salibiahmerin yardımcı kuvvetlerinin devamlı ve daimi seferberlik tasavvurlarının esasen husul bulmuş tahakkukunun bir delilidir bu teşkilâtın ahaliye yaptığı hizmetler yakından his edilmekte olup yarın ilk lüzum halinde temamlile muzaheretı harbivye teşkilâtı haline ifrağ edilecektir.

Bü suretle (İtalyan Salibiahmeri) her muavenet sahasında bütün hizmetlerini tevsi ve münasip surette teşkil etmiştir. İtalyada otuz seneden beri ekseriyya arazinin vüs'atı ve hastalığın vehametile gayri mütenasip vesait ile başlanmış olan ve bu gün aynı mak-satları istihdaf eden diğer cemiyyetlerle ve devletle muvafık anlaşmalar sayesinde, yakın ve his edilir bir ıslahı ümit ettirecek bir kifayete vasıl olan malarya mücadelesi; sanatoryumlar, prevantoryomlar, dispanserle muayenehaneler ianesile yapılan verem mücadelesi; mekteplere muaveneti tıbbiye ve vası teşkilâta malik gençliğe mahsus Salibiahmerin (Croce Rossa Giovanile) nin en birinci mevkii ilhraz ettiği çocuklara muavenet, hastabakıcıların yetiştirilmesi, ahaliye muavenet ilh... İtalyan Salibiahmerinin muhtelif sahai faaliyetlerini teşkil etmekte olup bunlardan her biri Salibiahmerin milli hayata getirmekte olduğu mühim ve şayanı zikir hizmeti temamlile meydana koyabilmek için başı başına vası bir tetkik ve tetebbuu deger. Yalnız bu gün milletin menfaatında ilk safta ahzi mevki etmiş olan ve bütün makamların ve cemiyyetletlerin cehtü gayretlerinin temerküz ettirildiği verem mücadelesi üzerinde kısaca tevek-kuf etmekle iktifa edeceğim. Ve bu aynı verem mücadelesi sahasında uzvi beşerde köklerini derin surette salmış olan hastalığa karşı mücadele etmekten ise o hastalığın vukuunu men et-

mek vazifesinin daha kolay ve daha faydalı olduğu prensipten hareket ederek, en kıymetli mücadele vasıtası olarak telekkı ettiğim prevantoryumları nazari dikkate koymak isterim. Filhanka onları ehemmiyetlerini derhal takdir ederek esasen mevcut olanlara her hususta yeni bir manzara ve yeni bir teskilât vermekle iktifa etmeyüp fakat yenilerini ihdas etmeğe de ceht ve ihtimam ettim. Bunlar meyanında bilhassa zikre şayan olan «Umberto di Savoia» prevantoriyomu latif ve şairane olan Puzzuoli koyu üzerinde yakında ikmal edilecektir. Bununu için senelerden beri başlanmış olup vasaitin ve müdiranının teşebbüslerinin fıkdanından dolayı temamilen metruk bir halde bırakılmış olan bir bina istimal edilmektedir. Veremin uzviyyat üzerinde faal bir hastalıktan ziyade bir tehdit halinde çıktığı bir zamanda ona karşı yapılan mücadelede ilk safhayı arz eden diğer prevantoryumlar için hali müzakeratta bulunmaktayız.

İstatistikler bize göstermektedir ki: vereme müsap çocuklar yoktur, ve yahut on dört yaşından aşağı çocuklarda yüzde ancak iki ve ya üç ve on dört yaşında olan çocuklarda yüzde on iki gibi gayet küçük bir nisbette mevcuttur. Bilakis veremli kimselerin çocukları oldukları ve yahut muzır-rüsıha ve mütemadiyen sirayetle maruz mahallerde yaşadıkları için vereme musteit çocuklar vardır. Bu çocuklar bu tehlikeden derhal kurtarılmazlar, mü-

nasip surette tedavi edilmezler ve organizmin namütenahi mudafaa menbalarını sıhhi hayatı mahallerinde inkişaf ettirebilecek şart dahiline konulmazlarsa yarının veremlileri ve onları merhametsizce saracak olan hastalığın kolay kurbanları olacaklardır. Bu suretle bu hastalık onları yalnız içtimal pılançoda faydasız bir unsur haline getirmekle iktifa etmeyerek musap oldukları hastalığın tehlikeli devam ettiricileri ve naşirleri haline sekacaktır. Binaen aleyh tehlikenin önüne geçmek lazımdır. Bunu yapmak için çocukları tehlikeden, sirayetten vikaye etmek ve cezri sıhhi bir muavenet ile sureti münasibede techiz edilmiş mahallerde her hususi hale göre tesbit edilecek bir ikamet ile onların bedenlerini sağlamlaştırılmalarına ve yeniden hayatla mücadele edebilecek ve bu suretle ailelerine ve vatana nafi yarının sağlam vatandaşları haline gelmelerine hizmet etmek lazımdır. Bu husus için Salibiahmerin prevantoryumları vaşı surette vası surette tekâmül etmektedir: mevcut olan prevantoryumlara hususi ihtiyaçlarına temamilen tekabül eden yeni bir tarz verilmiştir, ve mevcut olanlara el altında daima daha çok miktarda yerler bulundurabilecek surette diğer yeni binalar ilâve edilmiştir. İtalyaya ancak : yalnız vereme musteit çocukları toplaya bilen değil fakat onları ebeveylelerinin cehalet, sefalet ve ademi ihtimaminin bir iztirap ve hastalık hayatına mahkûm ettiği muhitler-

de arayarak, ve mukadder surette hastalığa mahkûm bu nazik organimleri genç ve sağlam mevcudiyetler haline ifrağ ve onlara hastalığın ve ölmün müzlim renklerle kendini gösteren hayatla mücadeleye salih bir hale koyabilecek bir dereceye gelindiği gündür ki verem mücadelesinin İtalyada ilk zaferi, en kat'i zaferi, bir kaç sene zarfında verem vefiyatının korkunç istastikleri zaruri ve kat'i surette azaltacak olan zafer belirecektir. Ve mademki yukarıda söylemiş olduğum veçhile İtalyan Salibiahmeri devletin muhtelif yardımcı işlerinin temamlayıcı kısmı olarak adedilmek ve bu sıfatla ekseriyya zararlı olmasa da faydasız olan mudahale ve eyiliklerden azade bir surette sabit ve muayyen hatlarla beraber çerçivelenmek lâzım geldiğinden ve diğer taraftan mühim müesseseler ve bilhassa kadın faşyoları yaz kolonilerinin teşkilâtını

üzerlerine almış olduklarından bu sahayı onlara terk ederek kendi kolonilerimizin mikdarını tahdit etmeğe karar verdi. Bu kolonilerden bazılarını faşist teşkilâtına devr ederek onlara malzeme vermek ve mümkün olan yerlerde bu yaz kolonilerini prevantoryum vazifelerini haiz olmak üzere daimi koloniler haline ifrağ etmeğe çalıştım.

Her şeyden evvel inzibat, vasıl olunmak istenen maksatların sarih ve kat'i hayalı, bu maksada vusulü teshil edebilecek vasıtaların en ameli surette kullanılması yüksek direktiflerin emrindeki bütün servislerin iş tevazuile teşdidi, tasavvurların ciddiyeti ve işlerde heyecan : işte milletin minnet ve hürmetinde şüphesiz yüksek bir mevkii işgal edecek olan İtalyan Salibiahmerinin hulâsa edilmiş yeni programı

Filippo Gremonesi

Fakirlik ayıp değil, tenbellik ayıptır.

Köylerde vereme karşı mücadele

Bu güne kadar şehir sekenesinin hazın bir nasibi ad edilen verem hastalığının -sirayetten sonra- en büyük amili fena gıda, alkolizm, gayri sıhhi mesken, saf hava güneş yoksulluğudur.

Bu gün vefiyat istatistiklerine nazaran verem ba'zı köylerde, aynı memleketin şehirlerinden ziyade tahribat yapmaktadır. Yek nazarda şayani hayret görünen bu hal bir cihetten köylülerin içinde doğdukları ve yaşadıkları şeraiti hayatiyenin fenalığı, diğer cihetten de sistematik bir şekilde senelerce verem mücadelesi yapıldığı yerlerde bu mücadelenin netayicile izah olunmaktadır. Bu güne kadar verem dispanserleri yalnız şehir merkezlerinde mevcut idi. Ba'zı yerlerde bu muesseseler Kâfi derecede menabii maliyyeye malik olarak epeyce bir zamandan beri bu afete karşı muvaffakiyetle mücadele etmektedirler.

Verem dispanserleri muzaaf bir gaye ta'kip ederler: hastaların muhitini sirayete karşı korumak ve veremli-leri, şifalarını te'min edecek şeraite eriştirmek

Dispanserlerin mesaisi ilaç vermeye munhasır değildir. Birinci derecede halka veremi ne olduğunu ve nasıl intişar eylediğini ve ondan nasıl tahafuz edileceğini öğretmek suretiyle terbiyevi bir maksat ta'kip ederler. Bu

da konsültasyonlarla meskenlerde tetkikat esnasında ve risalelerle, konfranslar ve sinema filimleriyle te'min edilir.

Bu tarzda bir iş münevver ve fedakâr me'murlara ve halkın ve hükümetin muzaheretine ihtiyaç gösterir. bittabi' bu şeraitde köylerde; şehirlerde olduğu gibi kolaylıkla te'min edilemez. Bununla beraber köy dispanserleri ihdası mümkündür. Ve bunlar hastalara ve ailelere çok faydelidir. Bir köy dispanseri bu gün bir köyde fazla bir yatak ihdas etmek yarın diğer bir köyde bir dezenfeksion ameliyyesinin bir sitarium ikametinin masarifini deruhte etmek ve vereme müsteit çocukları sahillere ve ya dağlık yerlere göndermek suretiyle mufit olabilir.

Köylerde doktorlar dispanserle, şehirlerde olduğundan ziyade sıkı bir teşriki mesai vucude getirmeli ve müessesenin ruhu olmalıdır. Doktorun etrafında da fedakâr bir kaç kadın mahalli hıfzıssıhha muavenet ve hasta bakıcı cemiyyetlerinin mümessilleri bulunan bir komisyon topladır.

Köy verem dispanserlerinin vazife ve teşekkülatı hulâsaten bunlardır. Temenni edelim ki bu müesseselerin adedi artsın, zira bunların vazifeleri pek büyüktür. Ve bir çok şehirlerde mücadele sayesinde azaldığı görülen veremden köylerde ancak bunların sayesinde kurtulacaktır.

İsviçre Salibiahmer mecmuasından

Moda Ve Hıfzüssıhha

Bir köpeğin kışın sırtında bulunan tüylerin sıklığı, umumi sıklığının ancak yüzde 1,4 kısmını teşkil eder, halbuki kışın bir insanın elbisesi kendi sıklığının yüzde onu nisbetindedir.

Erkekler o suretle giyinirler ki vucutlarını ihata eden hava tabakası sıcak menatik havai nesimisinin râtıp harareti derecesine yükselir, halbuki kadınların vucutları tarzi telebbüsleri sayesinde dağların taze ve kuru hava-sıyla muhat bulunur.

Kadınlar elbiselerinin sıklık ve kalınlığını derecesi hararetin tahavvülâtına daha iyi bir surette uydururlar. Sabahlayın kalın iç çamaşırları giyen erkek bunları bütün gün taşımak mecburiyetindedir, halbuki ısınmak için bir yün ceket ve ya eşarp giyen kadın bu elbiseleri istediği zaman çıkarmakta serbesttir.

Fakat kadın ve erkek elbiseleri her zaman böyle olmamıştır. Yirmi sene evvel bir alman erkeğinin elbiseleri yedi kiloya bir alman kadının elbiseleri de bundan biraz fazlaya bâliğ olmakta idi? Şimdi alman erkeklerinin elbiseleri yine böyledir. Fakat kadınlarınki hali sabıkına nazaran on misli hafiflemiştir.

Aradaki fark sadece bir sıklık meselesi değildir. Asri kadınların elbise-

leri daha ziyade ziya ve hava nufuz na ve bilhassa ultra viyole şuaatının tesirine müsaittirler. Zira kadınlarda vücudun elbise ile örtülmeyen kısmı değil, elbise ile mestur kısımlar bile güneş şuaatının nufuzuna imkân vermektedirler. Halbuki erkek elbiseleri bu şua'ların nufuzuna kat'iyen mani olurlar.

Bu mutalaat elbis altına mevzu fotoğraf kâğıtları ile yapılan tetkikata müstenittir. İpek çoraplar ziyayı süzerek nüfuz ettirirler. Halbuki bir erkek şapkası bilhassa iki astarlı olduğu zaman ziya hüzmelerinin geçmesine manidir. Bir kadının bütün elbiseleri altına konulan fotoğraf kâğıdı otuz da-

kıca sonra sim siyah olduğu halde astarlı bir erkeğin pardesüsü altına konulan bir fotoğraf kâğıdı rengini değiştirmemiştir. Şu halde pardesu en küçük bir ziya huzmesinin bile nufuzuna mani oluyor demektir.

Çocuklarda bile giyim tarzında gayet kaksız bir fark mevcuttur. Erkek çocuklar da büyükler gibi, kendilerini, sıhhatin en mühim âmillerinden mahrum eden bu itiyadı protesto etmelidirler.

Bununla beraber kadınların aslâ aldanmadıklarını ve bu hususta azami dirayet gösterdiklerini iddia etmek

mümkün değildir.. Gerçi ipek çoraplar güneş şuaatının mururuna müsait olmak meziyyetini haiz iselerde derececi hararet sıfırdan bir kaç derece dünnuna düştüğü zaman bunun bir takım ciddi zararları de olabilir. Bir kaç sene mukaddem Danimarkalı bir doktor bir tip cemiyyetine bir çok kimseler üzerinde müşahede eylediği yeni bir hastalık hakkında beyanatta bulunmuştu. Bu zatın bahsettiği hastalığın musapları, topuklarından diz kapaklarına kadar şişkinliklere ve kızartılardan muztarip olan genç kadınlardan ibaret bulunuyordu. Hastalar umumi bir yorgunluktan ve uşumeden şikâyet ediyorlar. Bacakları uyuşuyor ve ağrıyordu. Bu a'raz hava soğuduğu zaman daha

ziyade artırıyor ve bazılarında el ve kolların morarma gibi deverani dem bozuklukları asarı de görölüyordu. Yapılan tetkikat bu hastalığın kadınlarda, dizlere kadar kısa elbise ve ipek çorap giymek itiyadının zamanından beri zuhur ettiğini gösterdi. Gerçi bunu söylemek uzun etekli elbiseler giymek itiyadının avdeti luzumunu kasdetmeyoruz. Fakat, bu günün esas itibarile makul olan modası iklim ve derececi hareket nazarı itibare alınmaksızın körü körüne takip edilmemelidir.

En ma'kul hararet ve fikirlere bile mubalağa edilebilir. Ve şüphesiz bimana garabetlere kapılarak kadınların sıhhatının bozulması pek yazıktı.

İsviçre Salibiahmer Mecmuasından

Kalp akça sahibinindir

Gıda rejimimiz sıhî değıldir

İngilterenin muhtelif aksamında yarım asırdan beri kayıt ve tespit edilen yüz yaşındaki kimseler miktarını müş'ir istatistiklere nazaran gıda rejimimizin sıhî olmadığı anlaşılmaktadır. 1881 senesinden 1921 senesine kadar yüz yaşındaki kimselerin adedi gerek erkek ve gerek kadınlarda tenakus etmekte ve bu tenakusu bilhassa 1901 senesile 1921 seneleri arasında muhtelif muntakalar itibarile daha ziyade mutebariz bulunmaktadır. İngiltere ile Gal kıtasında 1881 senesinde yüz yaşını mutecaviz 141 kişi bulunduğu halde 1921 senesinde yalnız 110 kişi bulunmuştur. İskoçyada bu miktar 1881 senesinde 57 iken 1921 senesinde 35 kişiye tenezzül eylemiş ve İrlandanın heyeti umumiyesinde 1881 senesinde 690 olan yüz yaşındaki insanlar adedi 1921 de 319 kişiye düşmüştür. Halen serbest İrlanda hükümetini teşkil eden arazi dahilinde 1881 de 566 olan yüz yaşındaki eşhas mikda-

rının 1911 senesinde 249 kişiye tenezzül eylediğı görülmektedir. Hatta 1926 senesinde bu miktar 116 kişiye inmiştir. Bu tenakuslar bilhassa İrlandada pek barizdir. Gerçi görülen tenakusun istatistik dairelerinin kayıt memurları üzerinde yaptığı kontrolün eskisi gibi kuvvetli olmamasından ileri gelmesi muhtemeldir. Fakat hadisenin umumiyeti diğer bir şey daha meydana çıkarmaktadır: İhtiyarların muhitlerindeki faaliyet ve harekete sürüklenmeleri, maruz kaldıkları kazalar, yeni vesaiti nakliyenin ve bilhassa hava vesaiti nakliyesinin kendilerine verdiği şaşkınlık ve endişe onları yormakta ve mukavemetlerini vaktinden evvel sarsmaktadır.

Her hangi suretle olursa olsun kadınlar erkeklerden daha çok yaşamaktadır; erkeklerde yüz yaş bulmuş yüz kişiye mukabil yüz yaşına varmış kadın nisbeti 187 dir.

Güvenme varlığa, düşersin darlığa

Beynelmîlel Yardım Birliği teşkili hakkındaki Hükümetimizce kabul olunan

MUKAVELE

Cemiyeti Akvam misakının (Milletler arasındaki teavünü tevsi etmek için beynelmîlel münasebatın adalete müstenit olarak idamesi lâzımdır) diyen mukaddemesine.....

Aynı misakın: (Cemiyeti Akvam azası, hastalıkların zuhuruna mani olmak ve önüne geçmek için beynelmîlel tedabir ittihazına çalışacaktır) diyen 23üncü maddesinin (f) fıkrasına, yine misakın (Cemiyet azası sıhhatin islahı, hastalıklara karşı tedabiri mania ittihazı ve dünyadaki alâmın tadili maksadını istihdaf eden ve usulüne tevfikân müsaadeyi haiz bulunan millî Salibiahmer gönüllü teşkilatlarının teessüs ve teavününü teşvik ve himaye edeceklerdir) diyen 25 inci maddesine....

İstinat ederek ve esasen bu prensiplerin bütün hükümetlerin muvafakatine iktiran etmiş olduğunu nazarı itibara alarak: Afet vukuunda teavünü tevsi, elde bulunan menabii varidatı nehçî bir surette tanzim ederek beynelmîlel yardımları teşvik ve bu sahada hukuku düvel terakkiyatını ihzar etmeği tasmin ile murahhasları olarak:

.
tayin etmişlerdir.

Bu murahhaslar teati ettikleri salâhiyetnamelerinin usulüne muvafık olarak tanzim edildiğini tespit ettikten sonra atideki hususatı tahtı karara almışlardır:

Madde 1 — Yüksek âkitler işbu mukavelename ve buna mülhak nizamname ile tedvir edilen beynelmîlel bir muavenet birliği teşkil eyerler. Cemiyeti Akvam azasıyla bu cemiyet azasından olmayıp işbu mukavelenameye iştirak eden hükümetler Muavenet Birliğinin azasındandırlar.

Madde 2 — Beynelmîlel Muavenet birliğinin istihdaf ettiği maksat:

1 — Esbabı mucibeden doğan ve istisnai vahameti, felâkete uğrayan kavmin iktidar, vesait ve menabiinin fevkine çıkan afetlerde felâketzede ahaliye ilk yardımlarda bulunmak ve bu maksat için iane, varidat ve her nevi yardımlar cemetmek,

2 — Her türlü umumî afetlerde, lüzum görüldüğü takdirde muavenet teşekküllerinin mesailerini tanzim ve umumî bir şekilde afetlere karşı tet-

kikat ve tedabiri maniyayı teşvik ve bütün milletlerin beynelmilel teavünü tatbik etmeleri için tavassut eylemek.

Madde 3 — Beynelmîlel muavenet Birliği faaliyetini, milliyeti, ırkı ne olursa olsun ve içtimat, siyasi yahut dini bir fark gözetmeksizin, felâketzede her millet lehine sarfeder.

Ancak beynelmîlel Muavenet Birliğinin faaliyeti işbu mukavelenamenin tatbik edildiği yüksek akitler arazisinde ve diğer memleketlerde zuhur edip te 6 ncı maddede mezkûr heyeti icraiye tarafından yüksek akitler arazisine icrayı tesir edecek mahiyette telakki olunan afetlere hasredilmiştir.

Madde 4 — Beyhelmîlel Muavenet Birliğinin her hangi bir memlekette faaliyeti Hükûmetin muvafakatine mütevakkıftır.

Madde 5 — Birliğin teşekkül ve faaliyeti atideki teşekküllerin serbest muavenetine müsaittir.

1 — Cemiyeti Akvam misakının 25 inci maddesine tevfikân milli Salibiahmer cemiyetlerinin ve bunların aralarında hukuki yahut manevî bir rabıta tesis eden ve ya edecek olan müessesat ve teşekküller.

2 — Felâketzede ahali lehine aynı faaliyeti, kabil olduğu takdirde Salibiahmer cemiyetleri ve yukarıda zikr edilen müessesat ile teşriki mesai suretile icra edecek kabiliyyette olan bütün sair hususi ve umumi teşkilâtlar.

Madde 6 — Beynelmîlel muavenet Birliğinin faaliyeti bir meclisi umumî

tarafından icra edilir, bu meclis işbu mukavelename ve buna mülhak nizamnamede tesbit edilen şerait dairesinde bir heyeti icraiyye tayin eder.

Beynelmîlel Muavenet Birliği Meclisi Umumisi, Beynelmîlel Muavenet Birliği umumî azasının her âza için bir murahhas itibarile, murahhaslardan mürekkeptir.

Beynelmîlel Muavenet Birliği âzasından her biri kendisini millî Salibiahmer cemiyetile yahut 5 inci maddede işaret edilen millî teşkilâttan birisile temsil ettirebilir.

Madde 7 — Beynelmîlel Muavenet Birliğinin merkezi Cemiyeti Akvamın yerleştiği şehirdedir. Birlik idarî dairelerinin umumunu veya bir kısmını heyeti icraiyyenin tayin edeceği her hangi bir mahalde bulundurulabilir.

Madde 8 — Gayei teşekkülü hudutları dahilinde muhtelif millî kavanini m vzuaya muvafık bulunmak şartile Beynelmîlel Muavenet Birliği gerek doğrudan doğruya, gerek kendi nam ve hesabına hareket eden her hangi bir zat vasıtasile dava ikamesi, meccanen veya ıvaz mukabilinde iktisap ve 12 inci maddede tayin edilen takyidat dahilinde emval ve emlak sahibi olmak hakkını haizdir.

Madde 9 — Cemiyeti Akvam âzasından her biri ve âza olmıyan ve fakat işbu mukavelenameye iştirak etmiş bunların her Devlet Beynelmîlel muavenet birliği için bir sermayei iptidaiye teşkiline iştiraki taahhüt eder.

Bu sermaye her biri 700 İsviçre frangi kıymetinde hisselerle taksim olunmuştur.

Cemiyyeti Akvamın her azası, bu hisselerden, Cemiyet masarifine derecesi iştirakinin tazammun eylediği hisse adedine müsavi adette hisse iştiraker eder.

Cemiyyeti Akvam azasından olunan Hükümetlerin hisse iştiraki Cemiyyeti Akvam azasının iştirakini tespit için mer'i olan pronsiplere tevfikeyen heyeti icraiyye tarafından tayin olunur.

Madde 10 — Yüksek akitlerden her biri işbu mukavelenin tatbiki edildiği aksamı arazisi üzerinde Beynelmîlel Muavenet Birliğinin ve 5 inci madde ile mülhak nizamname ahkâmına tevfikeyen birlik hesabına hareket edecek olan teşekküllerin yerleşmeleri, memurların serbestce dolaşabilmeleri, eşyalarının nakli ve muavenet ameliyeleri ve kezaik talep ve teşviklerine ait neşriyyat ve ilanât için en müsait muafiyetler ve kolaylıklar teminine, kanunlarının müsaadesi nisbetinde sarfi gayret edecektir.

Madde 11 — Beynelmîlel Muavenet birliğinin menabii varidatı 9 uncu maddede zikredilen sermayeyi iptidaiyyeden başka şunlardan teşekkül eder.

1 — Hükümetlerin verebilecekleri ihtiyari tahsisat,

2 — Ahaliden toplanan mebalîğ :

3 — 12 inci maddede tasrih edilen ianeler.

Madde 12 — Beynelmîlel [muavenet Birliği her cins iane kabul edebilir. İaneler bilâkaydû şart verilebileceği gibi sahipleri tarafından dermeyan yahut hasren bir yere tahsisini zikir suretile filân memlekete, filân nevi felâketlere, ve yahut gösterecekleri muayyen bir felâkete tahsis edilmiş olabilir.

İaneler ancak beynelmîlel muavenet birliğinin işbu mukavelenamenin 2 inci 3 üncü maddelerinde tarif edilen gayesine ve alâkadâr hükümetlerinin hnsusî kavaini mevzualarına muvafık olduğu takdirde kabul edilir.

Madde 13 — İşbu mukavelename de hiç bir hüküm 5 inci maddede işaret olunan ve kendi namü hesaplarına hareket eden cemiyyat ve müessesatın hürriyetine zarar iras edecek surette tefsir olunamaz.

Madde 14 — Yüksek akitler işbu mukavelenamenin tefsir veya tatbikına müteallik olarak aralarında tahaddüs edebilecek ihtilâfların, doğrudan doğruya icra edilecek müzakerat veyahut herhangi diğeri bir dostane sureti tesviye ile halli mümkün olmadığı takdirde, bir harara iktiran etmek üzere beynelmîlel daimî mahkemei adalete gönderilmesini tahtı karâra almışlardır.

Mahkeme icabında akitlerin yalnız birinden sadir olan talep üzerine de ihtilâfa vaziyet edebilir.

Aralarında ihtilâf çıkan Hükümetler veyahut bunlardan birisi beynel-

milel daimi mahkemei adalete müteallik 16 birinci kânun 920 tarihli protokole iştirak etmemişse, bu ihtilâf tarafeynin arzularına ve her birinin teşkilâtı esasîyeleri kavaidine tevfikân, ya beynelmilel daimi mahkemei adalete yahut beynelmilel ihtilâfların sulhan tesviyesine mütedair 18 birinci teşrin 907 tarihli mukavelenameye tevfikân teşkil edilmiş bir hakem mahkemesine veyahut başka herhangi bir hakem mahkemesine tevdi edilir.

Madde 15 — Fransızca ve İngilizce metinleri mütesaviyen mutaber olan işbu mukavelename bu günkü tarihi taşıyacak ve 30 nisan 1929 tarihine kadar Cemiyeti Akvam âzası ve âza olmayıp Cenevre konferansında temsil edilen veyahut Cemiyeti Akvam meclisi tarafından kendilerine berayi imza bir mukavelename nüshası gönderilen her devlet namına imza edilecektir.

Madde 16 — İşbu mukavelename tasdika tâbidir. Tasdiknameler Cemiyeti Akvam Kâtibi umumisine teslim edilecek, Kâtibi umumî de tasdik keyfiyetini vaziülümza yahut iştiraki lâhik olan her hükümete resmen tebliğ edecektir.

Madde 17 — 1 mayıs 1928 den itibaren Cemiyeti Akvam âzasından her biri ve 15 inci maddede zikredilen her hükümet işbu mukavelenameye iştirak edebilir.

Bu iştirak Kâtibi umumilik hazinesi evrakına vazedilmek üzere Cemiyeti Akvam Kâtibi umumisine vaki olacak iş'arı resmî ile icra olunur.

Kâtibi umumî bu teslim keyfiyetini derhal vaziülümza yahut iştiraki lâhik olan her hükümete resmen bildirir.

Madde 18 — İşbu mukavelename ancak taahhüt ettikleri iane mecmuu altı yüz hisseye balığ olan asgarî on iki Cimiyeti akvam âzası olmıyan Hükümet namine tasdikname veya iştiraknamenin tevdiinden sonra mevkii meriyete girecektir. Mukavelenamenin mevkii tatbika konacağı tarih bu tasdik ve iştiraklerin sonuncusunun kâtibi umumîye vusulünden sonra doksanıncı gündür.

Muahharen işbu mukavelename âkitlerden her biri hakkında tasdikname veya kabule dair iş'arı resminin vusulünden doksan gün sonra meriyyüliera olacaktır.

Bu maddenin tatbiki için Cemiyeti akvam âzasından olmıyan âkit hükümetlerin iştirak hisseleri olarak muvakkat bir miktar takdir edecektir.

Cemiyeti akvam misakinin 18 inci meddesi ahkâmına tevfikân, kâtibi umumî işbu mukavelenameyi mevkii tatbika girdiği gün tescil edecektir.

Madde 19 — Beynelmilel muavenet birliğinin her âzası kararını bir sene evvel kâtibi umumîye ihbar şartile birlikten çekilebilir.

Bu ihbarın Cemiyeti akvam kâtibi umumisine vusulünden bir sene sonra mukavelename ahkâmının bu suretle ittihattan çekilen âzanın arazisinde tatbiki hitam bulur. Cemiyeti akvam kâtibi umumisi çekilme ihbarının ah

zini birlik azasme bildirecektir.

Madde 20 — Yüksek akitler imza, tasdik yahut iştirak esnasında, işbu mukavelenamenin taraflarından kabulün müstemlekeleri ile himayeleri yahut metbuiyyetleri ve mandaları altına vaz edilmiş olan arazinin tamamı veya bir kısmı hakkında hiç bir taahhüdü deruhte manasını tazammun etmiyeceğini beyan edebilirler; bu takdirde, bu şekilde vuku bulan beyanla kastedilen arazi üzerine işbu mukavelename meriyülicra olmayacaktır.

Bilâhare yüksek Âkitler işbu mukavelenamenin, yukarıki fıkrada zikredilen beyanat ile mevzuubahs olan arazilerinin tamamı veya bir kısım üzerinde meriyülicra olmasını talep eylediklerini kâtibi umumiyeye iş'ar edebilirler. Bu takdirde mukavelename, bu iş'arda zikredilen arazide, iş'arın Cemiyyeti akvam Kâtibi Umumisi tarafından ahzından doksan gün sonra tatbik olunur.

Aynı veçhile Yüksek Âkitler her zaman işbu mukavelenamenin müstemlekeleriyl, himayeleri yahut metbuiyyetleri ve mandaları altına vaz edilmiş olan arazinin tamamı veya bir kısmı üzerinde ademi tatbikını istilzam eylediklerini beyan edebilirler; bu takdirde, ihbarda zikredilen arazide işbu mukavelenamenin tatbiki ihbarın Cemiyyeti akvam Kâtibi Umumisi tarafından ahzından bir sene sonra hitam bulur.

Madde 21 — İşbu mukavelenamenin yeniden tetkiki Beynelmîlel Muave-

net birliği azasının üçte biri tarafından her zaman talep edilebilir.

İşbu mukavelenameye mülhak nizamnameler Meclisi Umumi tarafından tadil edilebilir. Bu takdirde Meclisi Umumi, azasının dörtte üçünü cemetmeğe mecbur ve tadilatın da hazır bulunan azanın üçte ikisi tarafından tasdik lâzımdır.

Tasdik an lilmekal salifüzzikir murahaslar işbu mukavelenameyi imzalamışlardır.

On iki haziran bin dokuz yüz yirmi yedide Cenevrede bir nüsha olarak yapılan işbu mukavelename Cemiyeti akvam Kitabeti hazinesi evrakına vaz edilecektir. aslına mutabık olan birer sureti' bilcümle Cemiyeti akvam azasına ve âza olmayup konferansta temsil edilen devletlere tevdi olunacaktır.

BEYNELMİLEE MUAVENET İTTİHADININ NİZAMNAMMSİ

Madde 1 — Her murahasın Meclisi umumi içtimalarında hazır bulunacak bir vekili olabilir, fakat bu vekil ancak asılın gıyabında istişari ve tezekkürî reye maliktir.

Beynelmîlel muavenet cemiyyetlerinin yahut aynı evsafi haiz teşkilât ve müessesatı sairenin mümessilleri istişari mahiyette olmak üzere Meclisi umumi içtimalarında hazır bulunmaga davet edilebilirler.

Cemiyyeti Akvam Kâtibi Umumisi içtimaların kâffesine bizzat veya bilvekalé iştirak edebilir.

Madde 2 — Meclisi Umumi, icrat komitenin daveti üzerine her iki senede bir Beynelmilel muavenet İttihadının merkezinde içtima eder.

Meclisi umumî iki senelik fasıla esnasında komite tarafından tayin edilen her hangi bir mahalde içtima ettirebilir. İcra komitesi, Meclisi umumî azasından asgari dördte birinin talebi üzerine mezkûr Meclisi içtimaa davetle mükelleftir.

Meclisi Umumi, içtimai için Cemiyeti Akvam Meclisi tarafından davet edilecektir.

Madde 3 — Asgari üç ay evvel gönderilecek olan Meclisi Umumi davetnamesi ruznamei müzakeratı göstermelidir.

Meclisi Umuminin mukavelenamesinin 31 inci maddesi kaydi ihtirazisi tahtında Beynelmilel Muavenet Birliği azasının yarısının murahhasları içtimanda hazır bulunmadıkça müzakeratta bulunması muteber değildir. İşbu nizamname ile daha kuvvetli bir ekseriyet temini matlup olmayan sair ahvalde Meclisi Umumi mevcut reylerin ekseriyetile karar verir.

Madde 4 — Meclisi Umumi, mevcut reylerin sülûsan ekseriyetile, icra komitesi azasını ve vekillerini tayin eder. Aynı ekseriyetle işbu nizamname ahkâmının tatbiki için lâzım-gelen bütün talimatnamelerini tanzim eder.

Meclisi Umumi kendi dahili nizamnamesini ekseriyetle vucude getirir.

Mezkûr nizamname müteaddit defa reye müracaat edildiği halde bir netice hasıl olmıyan ahvalde icra komitesi intihabının ekseriyeti mutlaka ile olacağını mübeyyin bir hükmü ihtiva edebilir.

Meclisi umumî Beynelmilel Muavenet Birliğinin bütün işleriyle iştigale selâhiyettardır.

Madde 5 — İcra komitesinin yedi azası vardır. Mezkûr azalar ve vekilleri iki senelik bir müddet için tayin edilirler.

Her hangi bir sebeple inhilâl, vukuunda komite, gûzar etmekte olan devrin hitamına kadar vekillerden birinin tefrikile ikmal olunur.

Beynelmilel Salibiahmer teşkilâtının iki mümessili (Beynelmilel Salibiahmer komitesi ve Salibi ahmer cemiyetleri birliği) iştişarı mahiyette olmak üzere heyete iştirak ederler.

Cemiyet Akvam kâtibi umumisi icra komitesinin bütün içtimalarında bizzat veya bilvekalâ hazır bulunabilir.

İcra komitesi dahili talimatnamesini tanzim eder.

Madde 6 — İcra komitesi, reisinin daveti üzerine asgari senede bir defa Beynelmilel Muavenet birliği merkezinde içtima eder. Diğer içtimaların tarih ve mahallerini reis tayin eder.

Madde 7 — İcra komitesi Beynelmilel Muavenet Birliğinin vekili-

dir ve mükellefiyetler, şartlar tah-tunda veyahut muayyen masarif mu-kabilinde olarak tevdi edilen menabii varıdatın muhtar idare memuru ola-bilir. İcra komitesi, Beynelmilel Mu-avenet Birliğinin maksadına muafık ve birliğin namu hesabına her türlü muamelâtı icrada en vasi salâhiyete maliktir.

İcra komitesi, Cemiyeti Akvama, hükûmetlere, mukavelenamenin 5 inci maddesinde mezkûr teşkilâta ve bü-tün eşhası maddiye ve maneviyeye karşı Beynelmilel Muavenet Birliği-ni temsil eder. Henüz mahkemede Beynelmilel Muavenet ittihadı namû hesabına dava ikamesine ve müda-faasına ve akti sulha selâhiyettar-dır.

İcra komitesi muhtar idare me-muru sıfatile para alır, kullanır işle-tir, idare eder ve Beynelmilel Mu-avenet birliği namına her türlü ban-ka ve sigorta muamelâtı icra eyler. icra komitesi her nevi alış veriş yapar. ve alış verişe mezuniyet verir; levazım tedarikini tanzim eder.

İcra komitesi beynelmilel muave-net birliği paralarının işletilmesi hu-susunda nizamât vaz' eder.

Afet vukuunda icra komitesi bey-nelmilel muavenet birliği namına fa-aliyete girmeye ve muavenetler terti-bine ve nukut cemine salâhiyettardır.

Madde 8 — Heyeti icraiye 9 uncu maddedeki ahkâm mahfuz kalmak şar-tile salâhiyetini tamamen yahut kıs-

men âzasından birine yahut* bir kaç-ına tevcih edebilir.

Madde 9 — İcra komitesi tarafın-dan, bir mükellefiyet, şart veya husu-sî bir tahsis ile mukayyet bir ianenin muhtar idare memuru sıfatile ifa olunmuş olan muamelât en aşağı iki imza ile yapılmak lâzımdır. Muamelâ-tı tasarrufiyede de keza böyledir.

Madde 10 — 18 inci madde ahkâ-mına halel getirmeksizin icra komite-si seneden seneye beynelmilel muave-net ittihadı âzasına hitaben faaliyet ve muamelâtının bir raporunu kaleme alır, Bundan maada bu rapor Cemiy-yeti akvam meclis ve heyeti umumi-yesinin ittilama arz edilmek üzere Ce-miyeti akvam kâtibi umumisine teb-lîğ olunur. Kezalik mezkûr rapor hal-kın nazarı ittilama da vaz olunur.

Madde 11 — İcra komitesi refaka-tında gerek münferiden gerekse müç-temian reylerine müracaat edilecek olan eksperler bulunur.

Eksperler, alâkadar âza ile müta-bık kalınarak her memleket yahut muhtelif memleketleri ihtiva eden her coğrafi mıntaka için bir veya müte-addit olmak üzere İcra komitesi tara-fından tayin oluunur.

Eksperler üç sene için tayin olu-nur ve mıntakalarında ikamet mecbu-riyetindedirler. İcra komitesi, ahval icap ettiği taktirde yukarıda zikro-lunan eksperlerden maada bir merkez-de ikamet mecburiyetinde olmıyan ve-kil eksperler tayin edilebilir.

Ekspertlerden ve vekil ekspertlerden her birinin tayini alâkadar âza veya âzaların muvafakatlerinin istihsaline mütevakıftır.

Madde 12 — İcra komitesi, muavenetlerine lüzum görüldüğü zaman ekspertleri içtimaa davet eder yahut ahvalin icap ettiği her zaman muhabere ile mütalaalarını alır.

Madde 13 — Meclisi Umumi muhahasalarının tebdili mekân ve ikametlerine ait masarif ve tazminat bunları tayin eden makamat tarafından deruhte olunur. İcra komitesi âzalarile ekspertlerin tebdili mekân ve ikametlerine ait masarif ve tazminat Beynelmîl Muavenet Birliği bütçesinden ifa olunur.

İcra komitesi âzası ile ekspertlerin memuriyetleri hiç bir maaş itasını müstelzem değildir.

Madde 14 — Beynelmîl Salibiahmer teşkilâtlar, (Beynelmîl Salibiahmer Komitesi ve Salibiahmer Cemiyetleri ittihadı) kendi masraflarile ve varidatlarile kabili telif olduğuna hükmedecekleri hudut dahilinde Beynelmîl Muavenet Birliğinin merkezi ve daimi hidematını temine davet edeceklerdir.

Bu hidemat İcra Komitesinin idaresi altına konulmuştur.

Madde 15 — Muavenet işi her muntakada bulunan ve mukavelenin 5 inci maddesinde zikredilen teşkilâtları tarafından Beynelmîl Muavenet Birliği hesabına icra edilir, Eğer

aynı muntakada muhtelif devletler bulunur, yahut bir muntakada yukarıda zikredilen teşkilâtlardan muhtelif teşkilât muavenet filine iştirak ederse İcra komitesi mesainin ve muavenet tevzii hususunun tanzimi için bilcümle faideli tedbirleri ittihaz eder. Bilhassa bu gaye için bu teşkilâtların muvafakatile âzalarının [intihasında kabiliyeti fenniye, müktesep tecrübe ve idari icabatı nazarı dikkate alarak mahalli heyetler teşkil eder.

Afet vukuunda İcra Komitesi usulen alâkadar muntakada ki ekspertler delâletile haberdar edilir.

Madde 16 — Beynelmîl Muavenet ittihadı sermayei iptidaiye ve lüzumlu goreceği diğer sermayelerden maadda olarak atidekilerini de teşkil eder :

1 — Berveçhi ait teşkil edilmiş bir idare sermayesi :

A) İptidai sermayenin ve atide mezkûr ihtiyat akçesinin varidatle :

B) Yüzde biri tecavüz etmemek üzere Beynelmîl Muavenet İttihadı emri altına vazolunan mebaligden yapılacak tevkifatla :

Beynelmîl muavenet ittihadının adi ve daimi masarifi istisnaen Beynelmîl Salibiahmer teşkilâtları (Beynelmîl Salibiahmer komitesi ve Salibiahmer cemiyeti ittihadı) tarafından temin edilmediği taktirde, işbu idare sermayesi, masarifi mezkûreye karşılık olur.

2 — Berveçhi ait teşkil edilmiş bir ihtiyat akçesi :

A) Tahsis edildikleri mahallere tamamen sarfedilmeyen varidatın bakayasile,

B) Mahalli sarf tahsis edilmeksizin beynelmilel muavenet birliği emrine verilen bilcümle mebalığden ifraz edilecek ve icabında idare sermayesi için kabul olunan tevkifatla birleştirildiği taktirde yüzde beşi geçmiyecek olan bir para ile,

Bu ihtiyat parası her şeyden evvel mukavelenamenin 9 uncu maddesinde nazarı dikkate alınan iptidai sermayenin yeniden teşkiline ve fazla olarak hiç bir hususi iane mevcut olmayan afetlere karşı yapılacak muavenetleri tedarik ve ya ikmale yarar.

Madde 17 — Beynelmielel muavenet ittihadının paraları, masarifi ca-

riye için muktazi mebalığ müstesna olarak, gerek Cemiyeti akvam paralarının mevzu bulunduğu müessesatı maliyeye gerek meclisi umumî tarafından kabul edilen diğer müessesata tevdi olunur.

Madde 18 — Her sene İcra komitesi tarafından Beynelmielel muavenet İttihadının bir pilançosu tanzim olunur. Bu pilanço Beynelmielel Muavenet İttihadının makbuzat ve medfuatına ait vaziyetini ve her afete müteallik muamelatı ihtiva eden hesabrtı gösterir.

Madde 19 — Cemiyeti akvam, kendisi tarafından tayin edilecek şerait dairesinde ve bundan dolayı kendisine hiç bir mesuliyet teveccüh etmemek şartile Beynelmielel Muavenet İttihadı hesabatını kontrolunun teminine davet edilmiştir.

İstanbulun en ciddi mecmualarından

“Muhit,”

Refikimizin faydalı yazılarını ehemmiyetle Okuyunuz

Hilâliahmer haberleri

Hilâliahmerin büyük yardımı

Giresunda fındık mahsulünün olmamasından dolayı bu vilâyet merkez kazası köylerle Keşap nahiyesi ve Tirebolu kazası köylerinde işe darlığının baş göstermesi üzerine mahallinden yardım istenmişti. O havâlide teftiş işleriyle meşgul bulunan Hilâliahmer Müfettişlerinden Mazlum Bey Merkezi Umumice bu Vilâyet ihtiyacatının tahkik ve tesbitine memur edilmiş ve mumaileyh tarafından yapılan tahkik neticesinde Giresun Merkez kazası Keşap nahiyesi ve Tirebolu kazası köylerinde işe muhtaç 47000 nüfus mevcut olduğu tesbit edilerek bu miktar nüfus için 50000 liralık muavenet esası kabul olunmuş ve kabul edilen muavenetin en faydalı şekilde ifası da düşünülerek 470000 kilo mısır mubayaasile muhtacine tevzi karar verilmiştir. Kararı vakı veçhile iktiza eden mısırlar İstanbul ve Adapazarı piyasalarından tedarik ve te'min edilerek Merkezi Umumiden ayrıca üç memur vedaatında Giresuna sevk edilmiştir. Mısırlar ihtiyar, alil, dul, kadın ve kimsesiz çocuklara tevzi olunmuştur. Muhtaç vatandaşlar tarafından Hilâliahmerin şu yardımı minnet ve şükranla karşılanmıştır.

Niksar Şubesi Reisinin taltifi

Niksar Hilâliahmer Şubesi Reisi Dr. Aziz Beyin Hilâliahmere kıymetli hizmetleri sebkeylediği hakkında mahallî Hilâliahmer meclisi umumisinden gönderilen inha varakası üzerine mumaileyhin hizmetlerini takdiren kendisine Merkezi Umumi namına bir teşekkürname gönderilmiştir.

Bir malûle sun'î ayak

Çanakkale şehitlerinden Mehmet oğlu malûl Halit Efendinin vukubulan müracaati üzerine kendisine bir sun'î ayak yaptırılması Cemiyet heyeti idaresince kabul edilerek mumaileyh İstanbul'a izam kılınmıştır. Merkezi umumi namına İstanbul merkezi tarafından kendisine sun'î ayak yaptırılmaktadır.

Fahri âzalık unvanı tevcihi

Büyük Şerif paşa hanımı Hilâliahmere teberrü eylediğini memnuniyetle haber verdiğimiz Teranedil Hanımefendiye Hilâliahmer « Fahri âza » lık ünvanının tevcihi Cemiyet heyeti idaresince kabul edilerek Merkezi umumiye arz olunmuştur.

Amerika Cençlık Salibiahmerinin yeni bir cemilesi

Amerika Gençlik Salibiahmeri tarafından Türk çocukları için yeniden 1000 paket oyuncak gönderileceği Ligden gelen bir mektupla Hilâli-ahmer merkezi umumisins bildirilmiş ve bu hediyelerin memnuniyetle kabul edileceği cevaben Lige bildirilmiştir.

Hilâliahmerin İran zelzelesine yardımı

İrânın Selmas kasabasında vukua gelen büyük zelzele dolayısıyla felâket-zedelerin tehvini ihtiyacı için 4000 lira miktarında yardımda bulunulmasına Cemiyet heyeti idaresince karar verilerek mezkûr meblağ Şirû Hurşidi Surhu İran Cemiyetine irsal edilmek üzere İran devletinin Ankara maslahatgüzarlığına tevdi olunmuştur.

Hilâliahmerin Ankara merkezinin müsameresi

Geçen sene olduğu gibi bu sene dahi 23 temmuz 930 tarihinde Gazi çiftliği Marmara parkında Hilâliahmer Ankara Merkezi tarafından bir garden parti verilmesi mukarrerdir. Garden partinin tam bir muvaffakiyete mazhariyeti için Ankara Merkezi tarafından büyük faaliyetler sarfedilmektedir. İstihzarat meyanında bilhassa piyanko ve Hilâliahmer eğlenceleri de vardır. Ötedenberi Hilâliahmer müsamerelerini memnuniyetle karşılayan muhterem halkımız garden partiye memnuniyetle iştirak için bilet almaktadırlar. Önmüzdeki 23 temmuzda verilecek bu müsamerenin tafsilâtını bittabi gelecek nüshamızda yazacağız.

Hilâliahmer cemiyeti Borçka Kaza şubesi idare heyeti

TÜRKİYE HİLÂLIAHMER CEMİYETİ

İzmir Merkezine Mensup İkiçeşmelik Dispanserinin
1930 SENESİ MAYIS AYINA MAHSUS SİHHÎ CETVEL
BİR AY ZARFINDA MÜRACAAT EDEN HASTA MİKTARI

Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	10	27	28	65
Akciyer	29	24	18	71
Kalp	0	11	29	40
İdraryolu	1	7	6	14
Sinir	0	31	11	42
Bağırsak	27	10	8	45
Cilt	11	20	9	40
Göz	7	16	10	33
Kulak, buğaz	52	69	31	152
Bagırsak kurtları	4	9	5	18
Sıtma	81	109	92	282
Grip	8	31	29	68
Zatürree	3	9	8	20
Zatülcenp.	1	10	6	17
Akciyer veremi	3	23	14	40
Sair âza veremi	4	3	3	10
Romatizma	0	41	15	56
Belsoukluğu	0	2	0	2
Kadın hastalıkları	0	21	0	21
Harici hastalıklar	15	48	44	107
Sair hastalıklar	30	82	49	161
Boğmaca	58	2	0	60
Yekûn	344	605	415	1364

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ
İzmir Merkezine mensup Karşıyaka Dispanserinin
1930 SENESİ MAYIS AYINA MAHSUS SİHHİ
İSTATİSTİK CETVELİ

Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	0	0	0	0
Akciyer	5	1	0	6
Kalp	0	4	0	4
İdrar yolu	0	0	1	1
Sinir	0	1	1	2
Göz	1	0	0	1
Kulak, buğaz, burun	2	0	0	2
Sıtma	112	125	104	341
Bağırsak	3	5	2	10
Bağırsak kurtları	7	2	3	12
Zatürree	0	1	2	3
Zatülcenp	1	1	0	2
Romatizma	0	3	1	+
Akciyer veremi	0	2	1	3
Sair âza veremi	0	4	2	6
Firengi	0	0	0	0
Belsoğukluğu	0	0	0	0
Kadın hastalıkları	0	9	0	9
Harici hastalıklar	0	0	7	7
Sair hastalıklar	50	19	45	114
Yekûn :	181	177	169	527

*Hilâliahmer cemiyeti Trabzon merkezinde kurban bayramı münasebetile
Rozet tevzi edenler*

Hilaliahmer cemiyeti Erzurum merkezi heyeti idaresi

Hilaliahmer merkez ve şubelerinin Heyeti idare a'zalarının cetveli

A F Y O N

İbrahim Bey	Evkaf Müdürü	Reis
Bekir »	Gümüş zade	İkinci Reis
İbrahim »	Saraç zade	Muhasip
Hüseyin »	Hacı apan zade	Veznedar
Şükrü »	Ekşi zade	Kâtip

A Y D I N

Dr. Hasan İsmail Bey	Aydın Sıtma Müc. Şefi	Reis
Dr. Mitat »	Memleket Hastanesi B. H.	İkinci Reis
Binbaşı İbrahim »	Jandarma Alay Kuman.	Muhasip
Şakirzade Ahmet »	Tüccar	Veznedar
Dr. Necip »	Memleket Hasta. Rontgen M.	Kâtip
Dr. Nafiz »	Serbest hekim	Âza
Dr. Fitnet Hanım	Hastane asistanı	„
Ahmet Emin Bey	Belediye Reisi	„
Emina ğazade Emin »	C. H. F. Mutemedi (Vilâyet)	„
Şahinzade Eyyüp »	C. H. F. Mutemedi (Kaza)	„
Emin aĝa zade Rıfat »	Muallim	„
Hancı Mehmet »	Tüccar	„
Ömer Lutfu »	„	„
Merzuka Hanım	Muallim	„
Mustafa »	Belediye Sıhhiye memuru	„

A M A S Y A

Selim Hakkı Bey	Yati mektebi tabibi	Reis
Hacıalığazade Hurrem Bey	Eğraftan	İkinci Reisi

Mahmutbeyzade Avni Bey	Eşraftan	Muhasip
Hacı mahmut efendi zade İbrahim B.		Veznedar
Ali Bey	Sihhat işleri Kâtibi	Kâtip
Güzide Hanım	Vali Faik B. Refikası	Âza
Namık Necip Bey	Vilayet encümen azası	"
M. Nüzhet Bey	Sihhat Müdürü	"
Operatör Tevfik Bey	Hastane sertabibi	"
Kadri Hasip Bey	Eczacı	"
Elfiye Hanım	Dr. Hakkı B. refikası	"
Yörgüçzade Rasım Bey	Belediye reisi	"
Hacı Esat ağa zade Mahir B.	Türk ocağı Reisi	"
Şirin zade Mahmut Bey;	"
Ekrem Bey	Eczacı	"

B A L I K E S İ R

Necmiye Özdemir Salim Hanım		Reis
Ahmet Emin Bey	Belediye B. Tabibi	İkinci Reisi
Tirid zade İsmail Bey		Muhasip
Veli Bey	Tüccar	Veznedar
Seyfettin Necdet	" Doktor	Kâtip
Nihal Rüknettın Hanım		Âza
Hacer	"	"
Kaptan zade Hasan Bey		"
Ali Rıza	" M. H. Operatörü	"
Binbaşı Zahit Bey	As. H. Operatörü	"
Ziya Nakittin	" " Kulak Mutah.	"
Şahap	" Maarif Müdürü	"
Asaf	" Diş tabibi	"
Şeremetli zade Hilmi	" Tüccar	"
Vasfi	" Avukat	"

E R Z İ N C A N

M. Derviş Bey	Sihhat Müdürü	Reis
Saide Hanım		İkinci Reis
Sadık	" Operatör	Muhasip

Sait	„	Doktor	Veznedar
Muzaffer	„	Serumhane Müd.	Kâtip
Necaettin	„	Doktor	Âza
Halil Rauf	„		„
F aik	„	Eczacı	„
Şefik	„	„	„
Fitnet Hanım		Muallim	„
Nazım	„	Kâtip	„
Mustafa Efendi		Sihhat memuru	„
Kemal	„	Doktor	„
Gani	„	„
Esmâ Hanım	„	Kabile	„

K O C A E L İ

Hacı Şefik	„	Tüccar	Reis
Naci	„	Polis Müdürü	İkinci Reis
Macit	„		Muhasip
Hafız İbrahim	„		Veznedar
Mustafa	„		Kâtip

K U T A H Y A

Nuri	Bey	Dahiliye Mütah.	Reis
Faik	„	Zahireci	İkinci Reis
Mahmut Kâmil	„	Eczacı	Muhasip
Mehmet	„	Jandarma Mektep Müd.	Veznedar
Giyas	„	Ispartalı zade	Katip
Fehmi	„	Sihhiye Müdürü	Âza
Nuri	„	Hühümet Tabibi	„
Hikmet	„	Avukat	„
Salâhattin	„	Eczacı	„
Kâzım	„	Avukat	„
Sadık	„	Paşa zade	„
Hamdi	„	Bedrettin zade	„
Memduh	„	Ispartalı zade	„
Ali Akif	„		„
Muharrem	„	Manifaturacı	„

M A L A T Y A

Hayri	Bey	Sihhat Mûdürü	Reis
Sabiha İhsan Hamm			İkinci Reis
Hikmet	"	M. Hükümet tabibi	Muhasip
Gaffar zade Yahya	"	Tüccar	Veznedar
Lutfu	"	Eczacı	Kâtip
Hüsnü	"	Ask. Dairesi Reisi	Âza
Sabri Tahsin	"	M. H. Dahiliye Mutah.	"
Şükrü	"	Doğum evi B. tabibi	"
Safi	"	14 üncü Dispanser tabibi	"
Ihsan	"	Trahuma Dispanser "	"
Turgut	"	Maarif Mûdürü	"
Hakkı	"	Zabitçi zade	"
Ibrahim	"	Belediye Reisi	"
Aksoğan zade Tahir	"	Tüccar	"

S I V A S

Kâzim Ruhi	Bey	Frengi Mücadelesi T. B. tabibi	Reisi
Naci Kâzim	"	Nümüne H. B, tabibi	İkinci Reis
Hayrı	"	Belediye Reisi	Muhasip
Avunduk zade Hüseyin	"	Tüccar	Veznedar
Hamdi	"	Nümüne H. Nisaiye Müt.	Kâtip
Mergube Hüseyin Veli Hanım			Âza
Melek Saffet	"		"
Nimet Kâzim	"		"
Nuriye Riza	"		"
Dr. Hüseyin Veli	Bey	Halk Fırkası Mütemedi	"
Faik	"	Ziraat Bank. Mûdürü	"
Dr. Osman Nuri	"	Serbest tabib	"
İrfan	"	Maliye tahsil Mufettişi	"
Hüsnü	"	Erkek Lisesi Mûdürü	"
Kâzim	"	Muallim	"

U R F A

Şevki	Bey	Sihhat mûdürü	Reis
-------	-----	---------------	------

Şükrü	„	As. H. Sertabibi	İkinci reis
Hacı Muhittin	„	İnhisar müdürü	Muhasip
Melâhat Hanım		Muallim	Kâtip
Zeki	„	Eczacı	Veznedar
M. Ali	„	Doktor	Âza
Dr. Necati	„	Operatör	„
Kâzım	„	Serbest eczacı	„
Hacı Mustafa	„		„
Abdurrahman	„	Meclisi umumî âzası	„
Kasım	„		„
Emin	„		„
Talât	„	Çekirge müfettişi	„
Naci Veli	„		„
Ömer	„	Alaybeyzade	„

ŞEBİNKARAHİSAR M.

Raif	Bey	Sıhhiye Nüdüğü	Birinci Reis
Lütfü	„	Operatör	İkinci „
Bürhan	„	Belediye muhasibi	Muhasip
Talât	„	Sabuncu zade	Kâtip
İbrahim	„	Eczacı	Veznedar
Hüsnü	„	C. H. F. Vilâyet mutemedi	Âza
Rüştü	„	Belediye Reisi	„
Tayyip	„	P. T. T. Müdürü	„
Safa	„	Orta Mektep Müdürü	„
Hüseyin	„	„ „ Muallimi	„
M. Emin	„	„ „ „	„
A. İlhami	„	„ „ „	„
Hüsnü	„	Selinzade	„
Hami	„	Küçükzade	„
Hüsnü	„	Yakupzade	„

M U Ş

Ziver	„	Sıhhat Müd. vekili	Birinci Reis
-------	---	--------------------	--------------

Mehmes Sait	„	Dava vekili	İkinci Reis
Binbaşı Macit	„	Jandarma kumandanı	Muhasip
Hamdi	„	Şıhhat memuru	Kâtip
Mahmut Fehmi	„	„ İşleri kâtibi	Veznedar
Hamdi	„	Sabık Meb'us	Âza
Rağıp	„	İlk mektep Müfettişi	„

A K Ç A A B A T. Ş .

Yaşar	Bey	Tüccar	Reis
Mahmut	„	Ziraat Bank. memuru	Veznedar
Mahmut	„	Çolakzade	Kâtip
Mustafa	„	Doktor	Âza
Osman	„	Peyalizade	„
Ahmet	„	Haciosmanzade	„
Mehmet	„	Jandarma Kumandanı	„
Mehmet	„	Peyalizade	„

A R A Ç. Ş

Adil	„	Macaroğlu	Reis
Hasan	„	Müftü	Âza
Sadık	„	Nüfus memuru	Veznedar ve kâtip
Necip	„	Malmüdürü	Âza
Halim	„	Macaroğlu	„
Hamit	„	Muh.H. Memuru	„
Hünü	„	Belediye âzası	„
Ahmet	„	Varidat kâtibi	„
Tahir	„	Baş muallim	„

A R T U V A. Ş .

Şevket	„	Hakim	Reis
Nuri	Efendi	Nüfus memuru	Kâtip
Hafız Mehmet	„	Dihhat memuru	Veznedar
Celâl Bey	„	Jandarma kumandanı	Âza
Bilâl	Bey	C.H.F. Mutemedi	„

Tayyar	efendi	Nüfus kâtibi	Âza
İbrahim	„	Hoca	„
Tahsim	„	Varidat kâtibi	„

A Y A Ş. Ş.

Dr. Beha Hazım	Bey	Hükümet tabibi	Reis
İzzet	„	Maliye memuru	Kâtip
Şakir	„	Tahrirat kâtibi	Veznedar
Mustafa	„	(Tellizade) tüccar	Âza
Nuri	„	Maliye memuru	„
Mustafa	„	Tütün İnhisarı memuru	„
Naci	„	Nüfus memuru	„
H. Hüsnü	„	Nüfus	„

B O R Ç K A. Ş.

Hasan	Bey	Belediye kâtibi	Reis
Osman	„	Hacı Ömerzade	Veznedar
Harun	„	Orman memuru	Kâtip
Dilâver	„	Kaymakam	Âza (fahri reis)
Mustafa	„	Dizdarzade	„
Dr. Lütfü	„	Hükümet tabibi	„
Memiş Naci	„	Güvelizade	„
Hüsnü	„	Softazade	„
Osman	„	Nüfus kâtibi	„

D A D A Y. Ş.

Fuat	Bey	Belediye reisi	Reis
Dr. Onnik	Efendi	Serbest tabip	Kâtip
Şakir	Bey	Sihhat memuru	Veznedar
Binbaşı Salâhattin	„	Ask. Ş. Reisi	Âza
Mustafa	„	Muh. H. Memuru	„
Hasan	„	Mahkeme başkâtibi	„
Refik	„	Nüfus memuru	„
Ali Fehmi	„	Dava vekili	„
Abdullah	„	Bank. Memur muavini	„

D İ V R İ G İ . Ş.

Mehmet Vasıf	Bey Doktor	Reis
Mehmet Emin	„ Kadızade	Kâtip
Mustafa	„ Sıhhat memuru	Veznedar
Nuri	„ Burnâz paşa zade	Âza
Halil	„ Aptal zade	„
Mustafa	„ Ayan zade	„
Mehmet	„ Erçuklu zade	„
Şevki	„ Kadiasker	„

E R B A A . Ş.

Lütfü Ahmet	„ Doktor	Reis
Ali Kirami	„ Avukat	Kâtip
Şuayip	„	Veznedar
Halet	„ Doktor	Âza
Kadri	„	„
Fahri	„ Sıhhat memur	„
Cemal	„ Eczacı	„
Efrumiye	Hamî Muallim	„

G E N Ç . Ş.

Hilmi	Bey Nufus memuru	Reis
Alaettin	„ Sandık emini	Kâtip
Mehmet	„ Sıhhat memuru	Veznedar
Bahri	„ Baş muallim	Âza
Edip	„ Mustantik	„
Faik	„ Telgraf Müdürü	„
Lütfü	„ Attar	„
Ahmet	Ağa Tüccar	„
Ali Rıza	Bey Tapu memuru	„

G Ö L E

Ahmet Hulüsi	Bey Kaza Baytarı	Reis
Abbas	„ Tüccar	Veznedar

HİLÂLİAHMER MECMUASI

Rıza	Bey	Varidat kâtibi	Kâtip
Fehmi	„	Jandarma kumandanı	Âza
Zeki	„		„
Sabri	„	Hacı alâbeyzade	„
Sırrı	„	Budakzade	„
Battal	„	Belediye R. S.	„

G Ö R E L E

Atıf	Bey	Çolakzade	Reis
Temel	„	İmamzade	Veznedar
Fehmi	„	Karaahmetzade	Kâtip
Sabri	„	Çalıkzade	Âza
Kemal	„	Hükümet tabibi	„
Celâl	„	Raşıtzade	„
Niyazi	„	Yakupzade	„
Tahsin	„	Karamustafazade	„

K A R A M U R S E L . Ş.

Cemal	Bey	Telgraf müdürü	Reis
Rıza	„	Zabıt kâtibi	Âza
Mustafa	„		„
Hüseyin	„		„
Asım	„	Nüfus	„
Osman	„	Dava vekili	„
Sami	„	Tüccar	„
Saime	Hanım	Mullim	„

K A N G A L

İbrahim Ethem	Bey	Doktor	Reis
Şevki	„	Nüfus memuru	Kâtip
Mehmet	„	Divrikli	Âza
Remzi	„	Jandarma kumandanı	„
Mustafa	„	Darendeli	„
Mehmet	„	Eava vekili	„

Fevzi	Bey	Maarif memuru	Âza
Ömr	„	Divrikli	„

M U C U R

Ahmet	Bey	Belediye Reisi	Reis
İhsan	»	Jandama kumandanı	Kâtip
Kemal	»	Varidat kâtibi	Veznedar
Esat	»	M. H. Memuru	Âza
Mehmet	»	Aci oğlu	»
Ö. Rıza	»	Müftü	»
Hüsnü	»	Sıhhiye memuru	»
Korkut	»	Muallim	»

N İ K S A R

Aziz	»	Niksar Hükümet Doktoru	Reis
Recep	»	Hacı müezzın zade	Veznedar
Lütfü	»	Maliye Muhasebe kâtibi	Kâtip
H. Ahmet	»	Hacı müezzın zade	Âza
Abdürrahman	»	Taşlı zade	»
Mahir	»	Sıhhat memuru	»
Mustafa	»	»	»
Abdullah	»	Softa zade	»

O L T U

Rami	»	Tahrirat kâtibi	Reis
Faik	»	Baş muallim	Kâtip
Yasin	»	Tüccar	Veznedar
Cevat	»	H. tabibi	Âza
Razi	»	Ma. Baş kâtibi	»
Sırrı	»	Müskürat memuru	»

S A L İ H L İ

Necip Süleyman	»	Serbest tabip	Reis
Hüseyin	»	Eczacı	Veznedar

Tevfik	Bey	Sihhat memuru	Kâtip
Ahmet Raif	»	Maarif memuru	Âza
Sabri	»	Manifaturacı	»
Cemil	»	Serbest tabip	»
Osman Nuri		Bakkal	»
Abdullah	»	Fırıncı	»

S İ V E R E K

Yühtü	»	Eczacı	Reis
Fikri	»	Ticaret sanayı O.K.	Kâtip
Sabri	»	Maarif Müfettişi	Veznedar
Abdullah	»	M.H. kâtibi	Âza
Rağıp	»	Meryemzade	»
Mehmet Ali	»	Tayyare muhasibi	»
Hasan	»	Dişçi	»
Aişa	Hanım	Kabile	»

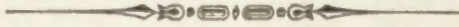
Ş A V Ş E T

İhsan	»	Asliye hakimi	Reis
Halim	»	Müddei umumisi	Âza
Kemal	»	Malmüdüdü	»
Ömer	»	Tapu memuru	»
Ahmet Cevdet	»	Muallim	»
İshak	»	Tücar	»
Avni	»	Baytar	Veznedar
İbrahim	»	Mahkeme kâtibi	Kâtip

Ş E R E F L İ K O Ç H İ S A R

Basri	»	Jandarma kumandanı	Reis
A. Kemal	»	İhtiyat zabiti	Kâtip
Mehmet	»	Sihhat memuru	Veznedar
Abullah	»	Şube reisi	Âza
Ferit	»	Doktor	»
Rüstem	»	Dava vekili	»

Hacı	Bey	Vehbizade	Âza
İbrahim	„	Hoca	„
		TAŞ KÖPRÜ	
Seyfi	„	Nöter	Reis
Hoca Sait	efendi	Belediye Reisi	Âza
Servet	„	Jandarma kumandanı	„
Abdullah	„	(Yusufzade) Tüccar	„
Hakkı	„	Maarif memuru	„
Mahir	„	Ziraat Bank muhasibi	Kâiip
Hasan	„	Topuzzade (Tüccar)	Veznedar

Güzel yazılarile daima tekâmüle doğru yürüyen

“Türk Yurdu,,

REFİKİMİZİ MUNTAZAMAN OKUYUNUZ

1930 Senesi Hilâliahmer Meclisi Umumisine Taktim edilen Rapor

aynen

Baştarafı bundan evvelki sayılarımızda

Giresun Muhtaçlarına Yardım

Aynı sebepler dolayısıyla Giresun Vilâyeti ve mülhakatında 10,000 nüfusun mâişet darlığı içinde pek ziyade muavenete muhtaç buldukları Giresun Valiliğinden alınan 15-8-1029 tarihli telgrafnameden anlaşılmakla bu mikdar nüfusa muavenent için Valinin Riyaseti altında Hilâliahmer Merkezinin de iştirak eylediği bir komisyon marifetiyle 3000 lira tevzi edilmiştir.

Sürmene Muhtaçlarına Yardım

Yine aynı esbepten Sürmenede aç kalanlara yardım edilmesi Trabzon Hilâliahmer Merkezinin 11 Mayıs 1929 tarihli telgrafnamesile bildirilmesi üzerine bu kaza muhtaçlarına Trabzon Merkezimiz vasıtasile 1500 lira tevzi ettirilmiştir.

Tercan Muhtaçlarına Yardım

Kışın uzaması ve geçen seneki mahsulün kuraklıktan müteessir olması dolayısıyla aç kalanlara yardım edilmesi hakkında Tercan Kaymakamlığı ve Hilâliahmer şubesinden alınan 7-4-1929 tarihli telgrafname üzerine bu kaza muhtaçları için Tercan şubemiz emrine 1000 lira gönderilmiş ve o vasıta ile tevzi ettirilmiştir.

Erzincan muhtaçlarına yardım

Kezalik kışın çok fazla olması ve

yolların kapalı bulunması dolayısıyla pek ziyade muhtaç bir vaziyette kalanlara yardım edilmesi Erzincan Hilâliahmer merkezinden iş'ar olunması üzerine merkezimiz vasıtasile muhtaçlara 2500 lira tevzi ettirilmiş ve tevzi müteakıp Erzincan Cümhuriyet Halk fırkası ve Belediye reislerinden sureti aşağıda yazılı telgrafname alınmıştır.

19-3-1929

Hilâliahmer Riyaseti umumiyesinin

Hilâliahmer şefaât yurduumuzun fukara halkımızın hayatlarını kurtaran kıymelli yardımından dolayı memleket namına arzı teşekkür ve tazimat eyleriz efendim.

Cümhuriyet Halkfırkası

Reisi

Kâmi

Belediye

Reisi

Hakkı

Ulukışladaki mültecilerin sevkine Yardım

Kıtlık ve kuraklık yerlerinden Adana ve Niğde vilâyetlerine hicret etmekte olan ahaliden bir kısmının geri döndükleri ve bunların Ulukışlada birikerek paraları olmadığından dolayı yerlerine gidemedikleri ve uzun müddet istasyonlarda beklemesi sıhhat mahzurları da mucip olduğu sıhhat

ve içtimai muavenet vekâleti celilesinden bildirilerek kendilerinin sevkine yardım olmak üzere 1000 lira miktârında tahsisat verilmesinin talep edilmesi üzerine matlup mikdar meblâğ vekâleti müşarünileyha emrine tesviye kılınmış ve şu suretle bu mühacirlerin mahallerine iadeleri temin edilmiştir.

Kuraklık mıntakalara ve şiddetli kışlar dolayısıyla memleketimizin diğer yerlerine 1929 senesi içinde kuraklık tertibatından yapılan yardımlarımıza ait hulâsatan vaki olan maruzatımız burada nihayet buluyor. Maruzatımıza nihayet verirken bilhassa 11 vilâyette 150029 nüfusa 1,000,000 kilo un ve 2000000 kiloyu mütecaviz buğdayı köy köy dolaşarak yeden beyet tevzi eden memur ve müfettişlerimizin bu çok ağır ve müşkil vazifelerini yüksek bir firağat ve dürüstü ile ifaya muvaffak olduklarını ve mumaileyhimin bu gayret ve firağatları sayesinde tevziat müddetince 150000 vatandaştan tek bir ferdin bile en küçük şikâyetine meydan verilmemiş olduğunu ve kuraklık mıntakalar için Merkezi Umumi ve ambarımızdan tefrik edilüp giden memurlarımızdan Merkezi Umumi ve ambar kadrolarında hasıl olan noksanı his ettirmeyecek derecede vazifelerinde muzaaf bir faaliyet ve gayret ibraz ederek hiç bir muamelenin tedahülüne meydan vermeyen idarei merkeziye ve ambarda kalan diğer memurlarımızın mesaisini huzuru âlinizde takdirlerle yadederiz.

Seylâp yardımları

Of Sürmene ve Rize Felâketi

1929 senesi Temmuz ayının yedinci günü başlayarak bir buçuk gün devam eden yağmuru ve sellerin husule getirdiği feyzanların Trabzon vilâyetinin Of, Sürmene kazaları ve Rize vilâyetinde mühim zararlar vukua getirdiği ve feyzanlar neticesi bazı yerlerde heyelânlar hâdis olduğu malûmdur.

Merkezi umûmniz bu hadiseye ilk defa Trabzon Hilâliahmer merkezinin 10; Temmuz 1920 tarihli, Sürmene Hilâliahmer şubesinin 12 Temmuz 1929 ve Of Hilâliahmer ve Tayyare Cemiyetile Belediye Reislerinin 13 Temmuz 1929 tarihiyle çektikleri telgrafnamelerden muttali olmuştur. Bu telgrafnameler mündericatına nazaran 6 ve 7 Temmuzda Of ve Sürmene kazalarında anı olarak vukua gelen seylâp ve sellerin Sürmenede 25 köye ait tarlaların mahsullerini; 29 köprüyü, 20 değirmen ve 25 haneyi ve kasaba çarşısını muhafaza eden rıhtımı harap eylediği ve Ofta kaza mezruatının dörtte üçünü harap ve bu seylâplar neticesi hâsil olan heyelânlardan dört bin kişinin meskensiz kalarak dağlara iltica eyledikleri ve şiddetle muavenete ihtiyaç bulunduğu bildirilmekte idi.

Bu telgrafnamelerin vâsıl olduğu 13 Temmuz 1929 tarihinde heyeti idaremiz muhtaciynin gıdalarına sarf edilmek üzere derhal telgraf havalesile Trabzon Hilâliahmer merkezi emrine 2,000 lira

göndererek Valinin riyaseti altında Belediye, Hilaliahmer ve Cümhuriyet Halkfurkası Reislerinin iştirakiyle teşkil edilecek bir komisyon tarafından muhtaciynin işelerinin teminini Trabzon Hilaliahmer merkezine tebliğ eylemiştir.

mak üzere bir de heyet tahrik eylemiştir.

Rizede vukubulan seylaptan da 75 evin tamamen ve 100 evin kısmen münhedim olduğu ve Of ve Sürmeneye nisbetle seylap ve sellerin burada husule getirdiği zarar daha hafif

İstanbul : Büyükdere ilk mektebinin üçüncü sınıfının talebesi muallimleriyle birlikte

Bu sevimli yavrular gündeliklerinden artırdıkları paraları İstanbul Hilaliahmer cemiyyeti merkezine vermişlerdir.

Kendülerini takdir ve sahifelerimizi resimleriyle tezyini bir vazife telakki eyledik.

Maruz iki bin liranın irsalinden bir hafta sonra 21 Temmuzda yine telgraf havalesile Trabzon Hilaliahmer merkezine 3,000 lira daha gönderildiği gibi doktor, eczacı ve hademe ile mikdarı kâfi ecza ve malzemei sıhhiye ihzar ederek sıhhi yardımlarda bulun-

olduğu öğrenilerek açıkta kalan halka gıdaların temin üzere 1000 lira gönderilmiş ve aynı zamanda Of, Sürmene ve Rizedeki ihtiyacat derecesini tesbit eylemek üzere altıncı muntaka müfettişimiz Mazlum Rasim bey seylap mıntakasına izam edilmiştir.

Müfettişimizin, mahallinde yaptığı tetkikat neticesi olarak gönderdiği raporlar mündericatından en ziyade seylâp ve heyelânların merkezi sikletini Of kazasının teşkil eylediği ve Of ahalisinin bu heyelânlardan çok müteessir olarak Bayburda hicret

seylâbının bidayette matbuata akseden derecede korkunç rakkamları ihtiva eder mahiyette olmadığı anlaşılmıştır. Cemiyetimizce yapılan yardımlar hariç olmak üzere diğer taraflardan temin edilen on bin lirayı mütecaviz para ile felâketzedelere mahallince lâzımge-

Aydın - karacası Hilâliahmer Şubesinde rozet tevzi'eden yavular

etmekte oldukları ve bilhassa Sultan Murat yaylâsına çekilmekte buldukları öğrenilmiştir. Yaylâlara dağılan felâketzedelere derhal lâzım gelen yardımların yapılması için Müfettişimize tebliğatta bulduk. Filhakika perişan bir surette yaylâlara dağılan halka işelerini temin için Bayburt şubemizin iştirakile bin liralık un tevzi edilmiştir. Bir az aşağıda arz edeceğimiz C. H. F. Müfettişliği raporunun mütalâastundan da müsteban olacağı üzere Of, Sürmene ve Rize

len yardımlar yapılmıştır. En son tetkikâtı havi olarak Trabzon C. H. F. Müfettişlerinden sureti aşağıda yazılı rapor alınmıştır.

Rapor

Of, Sürmene, Rize kazalarında seylâp heyelân dolayisile vukubulan hasarat berveçhi âtidir:

1 — Of kazasının zryiat merkezi sikleti Hadi ve Kadahor havalisidir. Diğer mahalleri kısmen zararsızdır. Hadi ve Kadahor pazarları kâmilen

mahvolduğu gibi 7 koy gayri kabili iskân ve iki köy kısmen kabli iskân ve bir köy de üçte bir nisbetinde kabili iskândır.

Seylâbın bir çok köylerde tahrip ettiği hanelerin mecmuu 1188 ve gayri kabili istifade vaziyete soktuğu haneler ise 1378 e balığ olmuştur. İaşeye muhtaç ehalinin mikdarı ise 8088 olarak tesbit edilmektedir. Hayvanat yaylalarda olduğundan hayvan ziyatı hemen yok gibidir. Felâket gören halk derhal yaylalara çekilmiş ve yaylalarda mevcut oba evlerinde barınmağa başlamıştır! Muhtacı işe ahaşinin merkezi Sultan Murat yaylasıdır. Burada Hilâli ahmer ve icap eden muavenet heyetleri un tevzi etmektedir. Hilâliahmer Cemiyeti 5000 lira ve müracaatımız üzerine İstanbul Cemiyeti Belediyesinden 5000 ve Trabzon ahalisi 5000 ve yaptığımız bir müsamereden hasıl olan 1000 lirayı müteceviz bir para ki cemanı 16,000 liralık bir yardım temin edilmiştir. Trabzona muvasalatında Vali ve Trabzon meh'uslarından Arif ve Ali Bicil beylerle vilâyet mutemet vekili Şevket ve jandarma kumandanı Yusuf beylerden ibaret bir heyet alarak Ofluların hattı rücat ve melcei tabiisi olan Bayburt kazasına gidilmiş ve Hart ve diğer yaylalar ve Solaklı silsilesi etekleri bizzat görülmüş ve felâketzedeler ile yakından temas edilerek bunların haletiruhiyeleri ve temayülâtı vaziyeti içtimaiye ve iktisadiyeleri eyice tetkik ve teşhis olunmuştur. Şöyle ki:

a) Meydanda kalan halkın mühim bir ekseriyeti Bayburt mıntakasında iskân edilmesini talep ediyorlar. Bunların bir kısmının akraba ve taallükata ve hatta emlak ve arazisi Bayburt tarafındandır. Muamelât ve münasebatı iktisadiyeleri de Bayburta olduğunna ve Hart nahiyesinin ekseriyeti Sürmene ve Oflu bulunduğuna göre iktisadı içtimat, ailevi münasebetler dolayisile bunlara Bayburt kazası melcei tabii olmuştur. Felâketzede ahalinin ekserisi Bayburt ve yaylalardaki obalarda barındığı gibi bir kısmı da akrabalarının nezdine gelmiş ve çalışkan ahali derhal faaliyete başlayarak ekmeğini tedarik etmek ve alış verişe başlamak üzere yine pazar mahallerinde yeniden barakalar yapılarak dükkân ve pazar kurmağa çalışmakta bulunmuşlardır. Maahaza muhtacı nafaka bir kısım fukaraya Sultan Murat yaylasında ve Hart nahiyesinde Hilâliahmer ve hükümet tarafından bakılmaktadır.

b) Bir kısım halk da Maçkadaki boş evlere yerleştirilmek suretile iskân edilebilecek ise de Maçkanın arazisi hasılsız ve dardır. Bayburt ar azisi ise zengin ve mahsludar olup emvali metrukeden binlerce dönüm arazi mevcuttur; ve bunlar mer'i kavanine göre muhtacı iskân ahaliye sureti münasebete tevzi olunabilir. Bundan ne kadar sürat ve besatet gösterilir ise kışın tekarrübünden dolayı halkın sefalet ve perişanisine meydan verilmemiş olur. Bayburt tarafında mesken tedar-

rikine gelince: bunun bu sene için gayri mümkün olduğunu zan ediyorum. Bunları üçer beşer hane olmak üzere mevcut Bayburt köylerine misafir etmek suretile de barındırmak ve gelecek ilk baharda vereceğimiz arazinin civarında haneler inşası suretiyle yerleştirmek çok mümkün ve muvafık gibi görülmektedir. Götürdüğümüz heyetin kanaatıda bu merkezdedir.

c) Mevcut yardımlara ilaveten Hilâliahmer daha on beş bin lira; Dahiliye vekâleti İskân müdiriyetinin de 20-30 bin lira para vermesi mümkün olursa bu felâketzede halk hükümetin her türlü adalet ve şefkatına nail olmuş sayılabilir.

d) Harman zamanı başladığından yaptıkları ianeye zamimeten Bayburtlular takriben iki bin kile zahire vermeği taahhüt etmişlerdir ki takriben elli bin okka un eder.

Gümüşhane vilâyeti, Kilkit ve Şiran kazalarından da yardım edilmesini vat ve temin etmişlerdir. Bu sene Cümüşhane vilâyetinin mahsulü her tarafta iki mislidir. Pek ziyade memnuniyeti mucip bir haldir.

H — Heyelân muntkasının kabili istifade olup olmadığını serian tetkiki ve rapor verilmesi için mütehasıs bir zat talep edilmiş ve bu zatın da derdesti izam olduğu Dahiliye vekâletinden vilâyete bildirilmiştir.

Madde 2—Sürmene kazasının zayıtı berveçhi atidir: 348 hane ve 64 dükkân bazı kahve ve hanelerle 18 köprü ve

400,000 okkaya yakın mısır mahvü-harap olduğu gibi insan zayıtı 12 vefat ve 9 yaralı olup bu meyanda bir kısım hayvanat da zayi olmuştur.

Buranın hasaratı mahallince meh-maemken ve tedricen temin ve tehvin edilmek mümkün olup ancak Ziraat Bankasının eshabı eraziye bir az yardım etmesi elzem görülmektedir.

Madde 3 — Rize merkez kazasının zayıtı ise: 80 hane 30 değirmen ve binlerce liralık mahsulât mahv olduğu gibi insan zayıtı 20 vefat, hayvan telefâtı ise 100 inek ve sığırdır' Buraya da Ziraat Bankasının yardım etmesi ve ahaliye mümkün olduğu takdirde mısır tevzii hususunu temin etmek bir zarurettir. Rizenin Karadere muntkası ötedenberi fakir olup bu felâket yüzünden daha ziyade sefalet ve perişaniye duçar olmuşlardır.

Seylâp felâketinin hulâsasını arz ettim. Mutalâamı da arz edeyim. Muntakamın son vaziyeti iktisadiyesi ve bilhassa Giresunun âni olarak naruz kaldığı zaruret hakkında ayrıca raporumu takdim edeceğim. Bilvesile takdimi tazimat eylerim efendim.

..

Bu raporun mütalâasından müsteban olacağı üzere az zaman zarfında muhtelif yardımlarla felâket/edelerin ihtiyaçları tehvin edilmiş ve yeniden yardıma muhtaç buldukları zikredilen Ofllulardan bir kısım ve Rizelilerden bir kısım muhtacine yapılacak yardım

şekli merkezi umuminiz heyeti idaresince teemmül edilerek ne miktar nüfusun işe muhtaç bulunduğu mahallerinden sorulup Rizede 2756 kimsesiz kadın ve 250 çocuk Of ve Sürmenede 2500 kişinin muhtaçı muavenent buldukları anlaşılması üzerine muhtaçlardan beherine 15 kilo miktarında tevzi olunmak üzere 82,500 kilo mısır mubayaa edilerek Trabzon Hilâliahmer merkezi emrine gönderilmiş ve merkezimizin de iş rakile mahallince teşkil olunan bir komisyon tarafından muhtaciue tevzi ettirilmiştir. İlk imdat olarak yapılan bu yardımlarmızdan başka seylâpzedelerin Bayburt veya sair taraflarda iskânları takdirinde iskân ve nakil zamanında yeni yardımlarda bulunulması da karar altına alınarak makamı aidine arz edilmiştir.

Filhaktıka 1930 senesinde bunların Maçkaya iskânları vaki olmuş ise de bu seneye ait muavenetlerimizin 1931 Meclisi Umumisine arzı tabiidir.

Bu seylâp ve heyelân hâdiseleri dolayisil yaptığımız yardımlara karşı mahallerinden alınan teşekkürnameleri ittıla hâsıl olmak üzere berveçhiâti arzeyeriz

*Ankara Helâliahmer Cemiyeti
Merkezi Umumisine*

Her şeyde olduğu gibi Of felaketzedelerinin de imdadına koşan muhterem Hilâliahmer cemiyetimize felaketzedeler namına teşkkür eder ve gön-

rülen paraların iş'arı âlileri veçhile tevziine başlanıldığını arz ederim efendim.

Trabzon Valisi

Hilmi

Of 16 - 7-1929

*Ankara Hilâliahmer Merkezi
umumisine*

(C. 15 1. 29 tele. gösterilen alâkanın halk tarafından şükranla karşılandığını arz eylerim efendim

kaymakam

Yahya

DİVRİKİ SEYLÂBİ

Günlerce devam eden yağmurların husule getirdiği seylâptan divriki kazasının mezruatında çok mühim zararlar hâdis olduğu ve bir çok kimselerin açıkta kaldıkları ve işe muhtaç buldukları Divriki Kaymakamlığı ile Belediye ve C. H. F. Riyasetinden çekilen 8 Mayıs 1929 tarihli telgrafnameden anlaşılması üzere bu kaza mahtaçlarının işelerini yardım için Divriki Hilâliahmer Şubesi namına 1500 lira gönderilmiş ve mahallinde teşkil edilen bir komisyon marifetiyle muhtacine tevzi ettirmiştir. Yapılan yardım dolayisile mahallinden aşağıda sureti yazılı telgrafname gelmiştir.

Divrik 6-4-1929

*Hilâliahmer Merkezi Umumisi
Riyaseti celilesine*

Kazamız yoksullarına 1000 lira

göndermek suretile gösterilen büyük şefkate ahali namına teşekkür ve minnetlerimizi sunarız efendim.

Ticaret Odası Reisi Belediye Reisi

Halil Halil

H. A. Şube reisi Kaymakam

Mehmet Tevfik

Ödemiş seylâbı

Ödemiş kazasının Kilâs nahiyesinin Çavuşdağ havalisindeki on kadar köy halkının seylâptan pek muztarip bir vaziyette buldukları ve aç kaldıkları mahalli kaymakamlığının ve İzmir Valisinin ve İzmir Hilâliahmer merkezinin 8 nisan 1929 tarihli telgrafname ve tahriratlarile bildirilmiş ve Cemiyetimizce seylâpzedelere 1500 lira miktarında yardım edilmesine karar verilerek para Ödemiş Hilâliahmer şubesine gönderilmiş ve mahallinde teşkil edilen bir komisyon marifetile seylâpzedelere tevzi ettirilmiştir.

Turhal ve pazar seylâbı

Tokat Vilâyetinin Turhal ve Pazar nahiyelerinde Yeşilırmağın son tuğyanları dolayısile mühim hasarat vukua geldiği ve üç yüze yakın ailenin açlığa mahkûm buldukları mahallinden vaki olan müracaatlardan ve Tokat mebusu Mustafa Beyefendinin 25/5/1929 tarihli telgrafnamesinden anlaşılması üzerine muhtaçların ilk imdat ve muavenetlerine tahsis edilmek için Tokat Hilâliahmer merkezi namına 1000 lira gönderilmiş ve mahallinde teşkil edilen bir komisyon marifetiyle muhtaçlara tevzi olunmuştur.

Hatap seylâbı

22—23/5/929 Gecesi Çoruma 25kilometre mesafede Hatap mevkinde vukua gelen seylâptan mezruatta on bin lirayı müfecaviz bir zarar husule geldiği ve yol amelesinden 4 kişinin boğuduğu ve bir çok kimselerin açığa kaldıkları ve bazı değirmen ve köprülerin yıkıldığı Çorum Hilâliahmer merkezimizden bildirilerek slâpzedeler için yardım talep edilmesi üzerine mezkûr merkez emrine 1000 lira gönderilerek iktiza eden yardımlar yapılmıştır.

Sultaniye seylâbı

Konya Vilâyetinin Sultaniye kazasında 1929 Haziranı iptidasında altı gün devam eden yağmurlardan husule gelen seylâbın yirmi haneyi eşyasile beraber yıkıp götürdüğü ve 3 bağ 1 bağçe ve 150 dönüm erazinin mezruatını harap eylediği ve 3 mağruk ve 2 mecruh bulunduğu Konya Vilâyetinin 11 Haziran 1929 tarihli tahriratile bildirilerek muhtacine yardım talep edilmesi üzerin Konya Hilâliahmer Merkezimiz emrine 500 lira gönderilmiş ve mahallinde teşkil edilen bir komisyon marifetile seylâpzedelere lazımgelen yardımlar vaptırılmıştır.

Sarıoğlan, Erkillet ve munçsun seylâbı

Kâyseri vilâyetinin Bünyan kazasına tabi Sarıoğlan nahiyesinden 14-6-1929 tarihinde bir seylâp vukua geldiği ve bu yüzden 200 ü müteceviz nüfusun gıdasız ve meskensiz kaldıkları Kayseri Hilâliahmer merkezinden çekilen telgarfname ve Kayseri vilâyetin-

den Dahiliye vekâleti celilesine gönderilüp bir sureti de cemiyetimize tevdi olunan raporda bildirilerek muavenet talep edilmesi üzerine esasen Kayseride kuraklık yerlere tevziat ile meşğul bulunan heyetimize tebliğat

dukuları öğrenilmesi üzerine bunlara da 16510 kilo buğday tevzi ettirildiği gibi açıkta kalanların ibatelerini temin etmek üzere Eskişehir ambarımızdan ayrıca 100 adet mahrutî çadır gönderilmiştir.

Hilâliahmer cemiyeti Kuşadası Şubesi: Rozet tevzii intibaatından

yaparak bu mikdar nüfusa on beşer kilodan ceman 3024 kilo un ve Erki-let ve Munçsun da seylâp vukuu ve 964 nüfusun muavenete muhtaç bulun-

Zelzele yardımları

Suşehri Zelzelesi

29 Mayıs 1629 tarihinde Suşehri

kazası halkı namına Belediye Riyasetinden Merkezi Umumimize çekilen bir telgrafnamede Susehrinde büyük bir zelzelenin vukuu ve 993 hanenin de maili inhidam bir vaziyette bulunduğu ve 56 nufuz vefat ve 63 nufusun ağır ve hafiff olmak üzere mecruh mevcut olduğu ve halkın erzak ve eşyasının kâmilen topraklar altında kaldığı bildirilerek âcilen muavenet talep ediliyordu.

Bu talep üzerine derhal mahalli Hilaliahmer şubesine 2000 lira gönderildiği gibi Eskişehir ambarlarımızda 250 çadır yola çıkarılmış ve mahallinde tetkikat icrası için altıncı mntaka

müfettişimiz Mazlum Rasim beyle sıhht muavenetleri ifa etmek üzere bir de doktor izam edilmiştir.

Müfettişimizin mahallinde icra eylediği tetkikat neticesine nazaran ve Başvekâleti celileden de vukubulan talep ve iltimas üzerine yıkılan evleri tekrar inşasına yardım için yeniden 15000 lira mikdarında muavenette bulunulmasına karar verilmiş ve Şebinkarahisar valisinin riyaseti altında mahallî Hilaliahmer şubesi ve hükümet ve Belediyenin de iştirakile teşkil olunan tevzi komisyonu [Sonu gelecek sayımızda devam edecektir].

Korkak bezirgân, ne kâr eder ne ziyan

İsveç Salibiahmeri

İsveç Salibiahmerinin senelik içti-maı fevkaledesi münasebetile Mayısın ikinci cuma günü bir merasimi mah-susa icra edilmiş ve İsveç Salibiahme-ri Reisi Prens Şarl tarafından bir nu-tuk irat olunmuştur. Bu nutukta mü-teveffa Kırılça Hazretlerinin İsveç Salibiahmerine ifa etmiş oldukları hidematı insaniyetkârane bir lisanı sitayişle yat ve tizkâr edilmiştir.

İsveç Salibiahmerinin halen en zi-yade ehemmiyet atfettiği mesele sıh-hatı umumiyye ve hizûssihha mesai-lidir. Bu meseleler için İsveç Salibi-ahmeri son beş sene zarfında üç mil-yon kuron sarfetmiştir.

İsveç Salibiahmerinin halen ;

1500 diplomalı hastabakıcıları.

260 Muavin "

2050 Gönüllü "

22 Şimalı mıntakalar hemşire-leri.

33 Umurü beytiye bakıcıları
(*gardes - ménagères*)

33 Mahalle ve ya nahiye hasta-bakıcıları vardır.

İnşa, tanzim ve te'sis ettiği müessesat ;

1 Hastane (1927 - 1929 sene-lerinde - 3500 yataklı)

10 Daruşşifa; Nortland'in ahalisi seyrek olan mıntakalarda.

50 Doğum ev ve odaları.

23 Zaif çocuklar için tatil ko-lonileri.

10 Daimi itamhaneler.

50 Dişçi poliklinikleri.

40 Umumi hamam ve banyo.

9 Bahriyye efradı için bürolar.

2000 Umumi kurs (1922 - 1929)

40000 müdayımler.

36 Konferans radiyofonik.

Partie Française

UN NOUVEAU SECOURS IMPORTANT DU CROISSANT - ROUGE

Notre comité central étant averti que la disette se vivait dans le chef-lieu et deux districts de la province de Kerassunde par suite de la mauvaise récolte des noisettes, qui constituent la principale production et ressource des habitants de cette région, notre inspecteur Mr. Mazloum avait été chargé de s'y rendre et d'enquêter sur le nombre des personnes nécessiteuses.

D'après le rapport de l'inspecteur le nombre des habitants ayant besoin d'un secours urgent s'élève à 47 mil. Le Comité central a décidé de venir à leur aide avec une somme de 50 mil Ltq. avec laquelle on a acheté du maïs pour être distribué de préférence aux vieillards, infirmes veuves et orphelins.

Une nouvelle courtoisie de la Croix - Rouge de la jeunesse américaine.

Nous venons d'être informé par un lettre de la Ligue que les Juniors

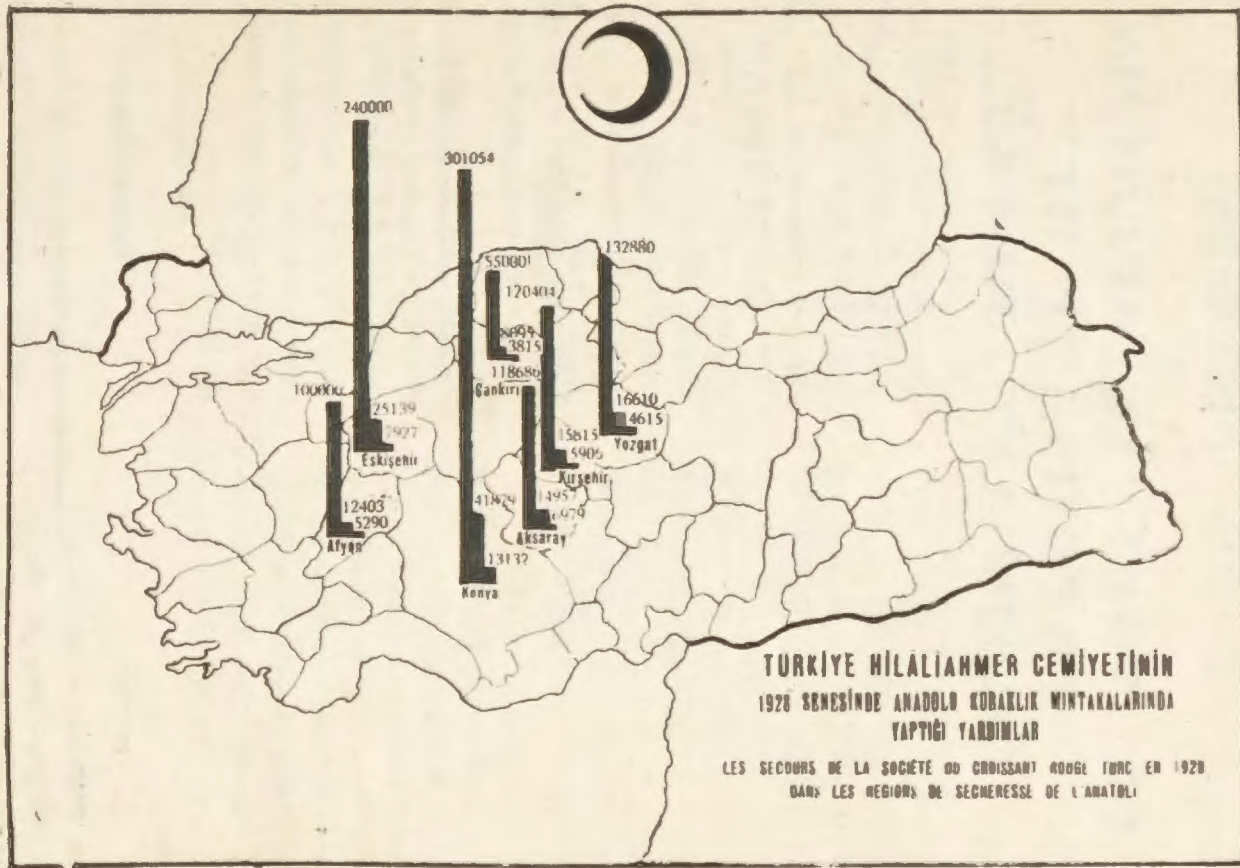
Américaines désirent envoyer, cette année aussi, 1000 boîtes de présents aux enfants turcs. Le comité central dans la réponse qu'il a donnée à la Ligue en remerciant, pour cet acte d'intime courtoisie a ajouté qu'il était disposé avec plaisir à recevoir et distribuer ces présents.

Aide aux sinistrés du tremblement de terre de Perse.

Une somme de 4000 Ltq. a été remise au Chargé D'affaires de Perse en Turquie pour être envoyée à la société du Soleil et Lion Rouge de Perse comme aide du Croissant - Rouge Turc aux sinistrés du tremblement de terre de Selmas.

Remerciement.

Le Comité central vient d'envoyer, sur la proposition de l'Assemblée Générale du district de Niksar, une lettre de remerciement à Mr. le Dr. Aziz bey, président du comité local

**TÜRKİYE HİLALİAHMER CEMİYETİNİN
1928 SENESİNDE ANADOLU KODAKLIK MINTAKALARINDA
YAPTIĞI YARDIMLAR**

LES SECOURS DE LA SOCIÉTÉ DU CROISSANT ROUGE TURC EN 1928
DANS LES RÉGIONS DE SÉCHÉRESSE DE L'ANATOLIE

de ce district, en signe reconnaissance pour les services précieux qu'il a rendus à la société.

Nominations au titre du membre honoraire.

Le Conseil d'Administration, avec l'approbation du Comité central, vient de décerner le titre du membre honoraire à Mme. Tranedil, dont nous avons parlé, en l'occasion de la donation généreuse et importante qu'il a fait au Croissant - Rouge, dans notre numéro précédent.

Le Garden - Party du Comité local d'Angora.

Le comité local du Croissant-Rouge

d'Angora vient de décider, comme les années précédentes, l'organisation d'un Garden - Party le 23 Juillet 1930 au parc de marmara de la ferme de Gazi. Le comité d'Angora est en train de faire ses préparatifs pour assurer le succès de cette fête qui comprendra une loterie et jeux divers. Nous donnerons les détails sur cette fête dans notre prochaine numéro.

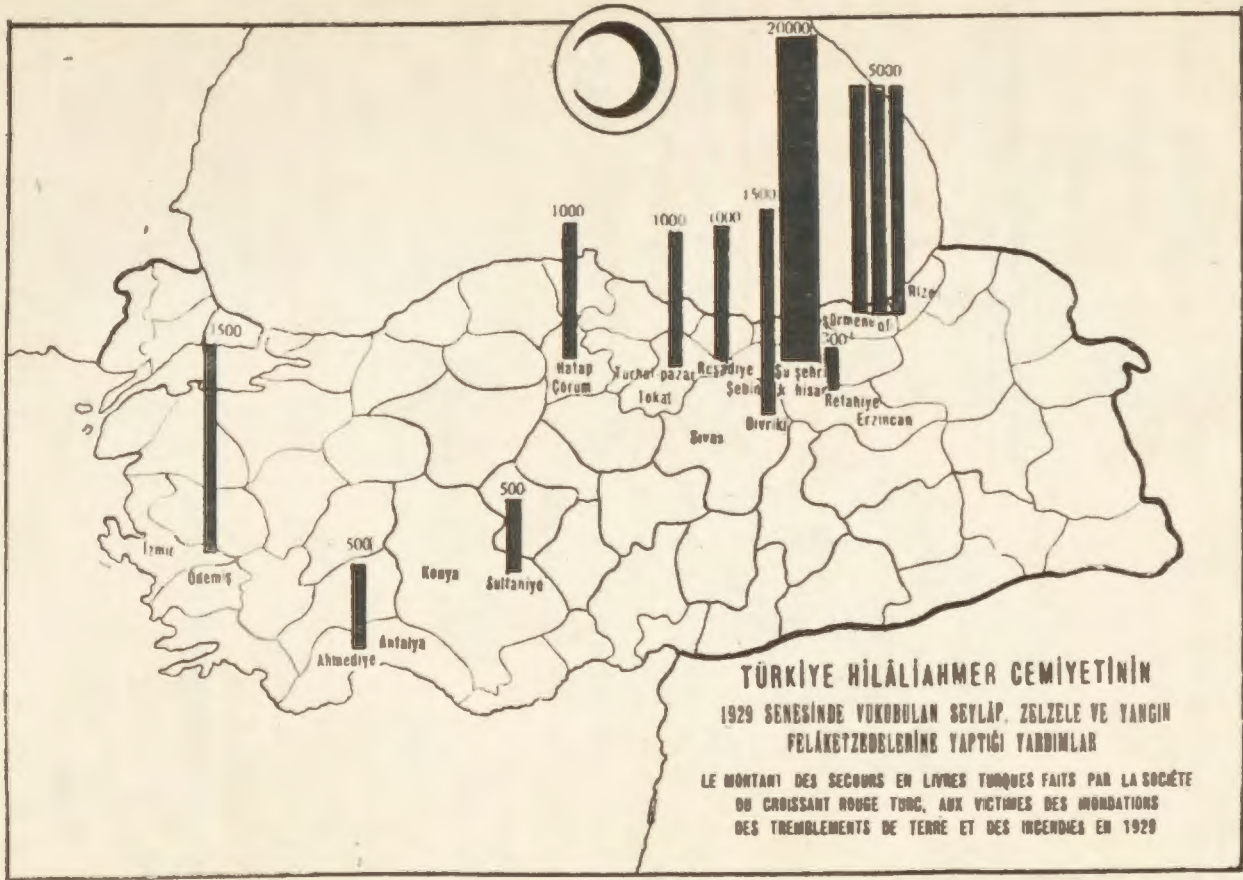
Commande d'une jambe artificielle pour un infirme.

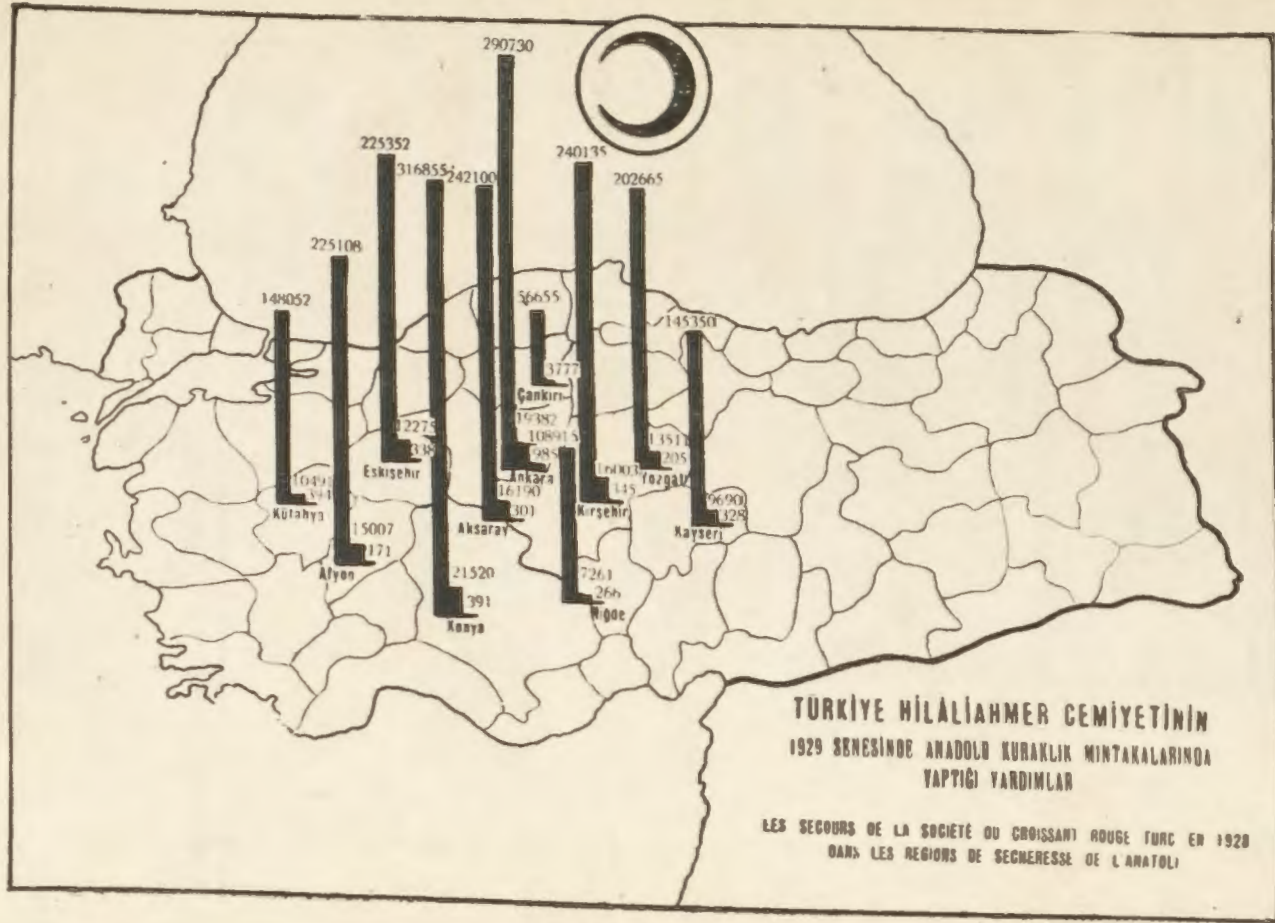
Le conseil d'Administration vient de décider de faire fabriquer une jambe artificielle pour Mr. Halit fils de Mahmut tué à la bataille des Dardanelles est envoyé à Stamboul à cet effet et le comité local de Stamboul a été chargé de faire le nécessaire.

Statistique du dispensaire « KARCHIYAKA » du Comité
du Croissant - Rouge Turce de Smyrne

Mai 1930

	<u>Enfants :</u>	<u>Fammes :</u>	<u>Hommes :</u>	<u>Total :</u>
1 — Maladies de l'estomac	0	0	0	0
2 — „ des poumons	5	1	0	6
3 — „ du cœur	0	4	0	4
4 — „ des voies urinaires	0	0	1	1
5 — „ des nerfs	0	1	1	2
6 — „ de l'œil	1	0	0	1
7 — „ des orteils et du larynx	2	0	0	2
8 — Malaria	112	125	104	341
9 — Maladies des intestins	3	5	2	10
10 — „ des vers intestinaux	7	2	3	12
11 — Pneumonie	0	1	2	3
12 — Pleuresie	1	1	0	2
13 — Rhumatizmes	0	3	1	4
14 — Tuberculose pulmonarie	0	2	1	3
15 — „ autres organes	0	4	2	6
16 — Syphilis	0	0	0	0
17 — Blénorrhagie	0	0	0	0
18 — Maladies des organes génitaux des femmes	0	9	0	9
19 — Maladies externes	0	0	7	7
20 — „ diverse	<u>50</u>	<u>19</u>	<u>45</u>	<u>114</u>
Total	181	177	169	527

Statistique du dispensaire « İKİTCHECHMELİK » du Comité
du Croissant - Rouge Turc de Smyrne

Mai 1930

	<u>Hommes :</u>	<u>Femme :</u>	<u>Enfants :</u>	<u>Total :</u>
1 — Maladies de l'estomac	10	27	28	65
2 — „ des poumons	29	24	18	71
3 — „ du coeur	0	11	29	40
4 — „ des voies urinaires	1	7	6	14
5 — „ des nerfs	0	31	11	42
6 — de l'œil	7	16	10	33
7 — Malaria des orteils et du larynx	52	69	31	152
8 — Malaria	81	109	92	282
9 — Maladies des intestins	27	10	8	45
10 — „ des vers intestinaux	4	9	5	18
11 — Pneumonie	3	9	8	20
12 — Pleuresie	1	10	6	17
13 — Rhumatismes	0	41	15	56
14 — Tuberculose pulmonaire	3	23	14	40
15 — „ autres organes	4	3	3	10
16 — Syphilis	11	20	9	40
17 — Blennorrhagie	0	2	0	2
18 — Maladies des organes génitaux des femmes	0	21	0	21
19 — Maladies externes	15	48	44	107
20 — „ diverses	30	82	49	161
21 — Grippe	8	31	29	68
22 — Coqueluche	8	2	0	40
Total	344	605	415	1364